

ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ Ο.Ε.Σ.Ε.
ΓΡΑΦΕΙΑ: ΚΟΡΑΗ 3 - ΤΗΛ 20-291 - ΑΘΗΝΑΙ
ΑΠΡΙΛΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 1959

ΑΥΤΟΜΑΤΟΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΙ ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΕΣ ELECTROTHERM

ΜΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΝ ΘΕΡΜΟΗΛΕΚΤΡΙΚΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΝ

**Ο ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝ ΠΟΥ ΕΠΕΒΛΗΘΗ
ΕΙΣ ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ**

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΧΡΗΣΕΩΣ

ΤΑΧΥΤΗΣ ΘΕΡΜΑΝΣΕΩΣ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΡΕΥΜΑΤΟΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΩΝ ΣΥΣΚΕΥΩΝ Ε.Π.Ε.

Παύλου Μελά 10 Περιστέρι — Τηλέφ. 525.137

ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ

ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΑ

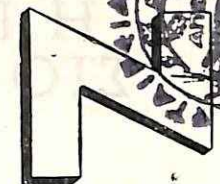
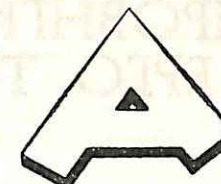
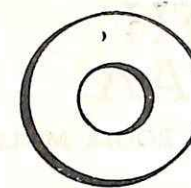
1) Roger Milliet: Η προβλεπόμενη φύση στο έργο του Μιστρύλ	Σελ. 18—19
2) Φ. Γιοφύλλη: Μιά ματιά στην Άττικη	» 20—21
3) Κ. Ρωμάου: Προβολή των ανθρωπίνων ήλικων	» 21—22
4) Τάνη Μπαρλά: Άνοιξη στην Ελλάδα	» 23—24
6) Χρήστος Δεβάντα: Η προσφορά της φύσης	» 25
6) Β. Κωνσταντινίδου: Το σαντόριον της Πάργης	» 25

Της Συντάξεως

1) Τα μαθήματα δια τη κατάρτιση τουριστικών στελεχών	» 24
2) Η κίνηση του Συνδέσμου	» 28—36
3) Οι εκδρομές μας	» 29—36

Του Διοικητικού Συμβουλίου

1) Χαιρετίζομεν με αγαλλίασιν	» 17
2) Έμπρακτη εκδήλωση	» 17
3) Η σκοπιά μας	» 27

ΜΗΝΙΑΙΟ ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Έτος 29ο — Τεύχος 294—296
Απρίλιος — Ιούνιος 1959

Αν. XXIX — F. No 294—296
Avril — Juin 1959

ΧΑΙΡΕΤΙΖΟΜΕΝ ΜΕ ΑΓΑΛΛΙΑΣΙΝ

Με αγαλλίασιν και ένδουσιασμόν ένέκφραστον ό φυσιολατρικός κόσμος της Έλευθέρας Έλλάδος και ιδιαίτέρως ό «Πάν» άπευδύνουν πρός τούς φυσιολάτρας της Κύπρου και τά άδελφά έκδρομικά σωματεία της Μεγαλονήσου θερμόν χαιρετισμόν επί τη πραγματοποιήσει του προαιώνιου διακαούς πόθου των. Η άπελευθέρωσις του ήρωϊκού Κυπριακού Λαού από τόν δυσβάστακτον ξενικόν ζυγόν συγκινεί μέχρις όλων ψυχής τούς έλευθέρους Έλληνας και πληροί εύφροσύνης και ίκανοποιήσεως τούς φυσιολάτρας της Έλληνικής Πατρίδος, οι όποιοι με θαυμασμόν παρηκολούθησαν τούς έπικούς άγώνας των άκαταβλήτων τέκνων της άδαμάστου Κύπρου και είδαν να ρέη ποταμηδόν τό αίμα των διά τήν γαλουχηθή και τήν θλαστήση τήν δέντρον της Έλευθερίας, οι κλάδοι του όποιου πολύ συντόμως θά γιγαντωθούν και θά καλύψουν με τήν ανάλαφρη σκιάν των μίαν άπολύτως άνεξάρτητον έλληνικήν Κύπρον, ψυχικά ήνωμένην με τήν έλευθέραν Έλλάδα με τήν όποian κοινή προέλευσις και κοινή ιστορία τήν συνδέουν άρρήκτως.

Ο «Πάν» άπευδύνει ιδιαίτέρως έγκάρδιον χαιρετισμόν και θερμά συγχαρητήρια πρός τά έκδρομικά σωματεία της άνεξαρτήτου Κυπριακής Δημοκρατίας «Έκδρομικόν Σύνδεσμον Λευκωσίας», «Έκδρομικόν Όμιλον Άρμοχώστου» και «Όρειβατικόν Φυσιολατρικόν Όμιλον Λεμεσού», και εύχεται εις αυτά πάσαν πρόδον και προκοπήν πρός πραγματοποίησιν των εύγενών σκοπών των, ύποσχόμενος ότι θά εύρίσκει πάντοτε παρά τήν πλευρόν των ως θερμός συμπαραστάτης και είλικρινής φίλος, πού πιστεύει ότι ή στενή άδελφική συνεργασία θά συντελέσει πολύ εις τήν έκπλήρωσιν των κοινών πόθων και ιδεωδών.

ΕΜΠΡΑΚΤΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ

Εάν συνέχεια στην έγκύκλιο, πού άπηύθυε στα μέλη, τό νέο Διοικητικό Συμβούλιο αισθάνεται τήν ανάγκη τήν τόνισήν και πάλι, ότι στην προσπάθειά του για τήν προαγωγή και έπιτυχία των εύγενών σκοπών του Συνδέσμου μας θεωρεί πολύτιμη τήν συμπράξιν όλων των μελών. Κάθε μέλος—έχει διαπιστωθή επανειλημμένως αυτό—έχει όχι μόνο τήν δυνατότητα, αλλά και τήν καλή διάθεση να συνεισφέρει πολλά στον Πάνα. Πολλοί έχουν διαφόρων ειδών δισταγμούς και προσωπικές αντίληψεις πού πιθανόν να τούς έμποδίζουν να δώσουν με όλη τήν καρδιά αυτό πού μπορούν να προσφέρουν. Το Διοικητικό Συμβούλιο τούς παρακαλεί να παραμερίσουν τούς δισταγμούς και έφ' όσον θεωρούν τις γνώμες τους δημιουργικές και γόνιμες για τό μέλλον του Συνδέσμου, να τις δέσουν ύπ' όψη του, με τήν βεβαιότητα ότι θά συζητηθούν με όλη τήν όφειλόμενη καλή θέληση και άντικειμενικότητα. Σε ένα Σύνδεσμο σαν τόν δικό μας, πού έπιδιώκει τόσοσιν εύγενείς και άνιδιοτελείς σκοπούς, μοναδικό στήριγμά του είναι ή άγάπη των μελών και ή έμπρακτη έκδήλωσή της.

Η ΠΡΟΒΗΓΚΙΑΝΗ ΦΥΣΗ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΜΙΣΤΡΑΛ

Του κ. ROGER MILLIEX

(Φέτος η Ελλάδα και η Προβηγκία της Γαλλίας νιορτάζουν δύο μεγάλα τέκνα τους: τον Κωστή ΠΑΛΑΜΑ και το φίλο και πνευματικό του αδελφό Φρειδερίκο ΜΙΣΤΡΑΛ, έπειδή την ίδια χρονιά—1859—γεννήθηκε ο Έλλην ποιητής και δημοσιεύθηκε το πιο γνωστό και δημοφιλές έργο του ΜΙΣΤΡΑΛ: «Η Μιρέγια»- Μ' αυτή την ευκαιρία δημοσιεύουμε μια περιγραφή της Προβηγκιανής Φύσης στο έργο του ΜΙΣΤΡΑΛ, γραμμένη από το Προβηγκιανό φίλο μας Roger Milliex).

Πάνω σ' αυτή την Προβηγκιανή φύση βασιλεύει φυσικά ο ήλιος, ο ήλιος που, καθώς περιγράφεται στη Mireille, κάνει τον άγερα να τρεμουλιάζει και κινεί αδιάκοπα «τά μικρά παλαβά τσέμπαλα των τζιτζικιών». Όλο το καλοκαιρινό καύμα το νοιώθεις σ' αυτό το κομμάτι του Calendal. «... Η φύση καίγεται—γύρω μας και κυλιέται—μέσα στην άγκαλιά του καλοκαιριού—ρουφώντας το κοκκινομάλλη άρραβωνιαστικού της—την καφτερή ανάσα».

Ο παντοδύναμος βασιλιάς αυτός μπορεί να γίνει και έγκληματικός τύραννος, όπως όταν μπηγεί τα καρφιά και τ' άγκάθια του μέσα στο πονεμένο μυαλό της δύστυχης Mireille. Άλλα ο ήλιος που άνεβαίνει στον ούρανό, στην τελευταία στροφή του Calendal, είναι μία πηγή δύναμης που «γεννάει δίχως όριο και τέλος καινούργιους ένθουσιασμούς και καινούργιους έρωτες». Άλλος δεσπότης του Προβηγκιανού τοπίου είναι ο άγερας, ειδικά το στεριανό Μαϊστράλι που ο όμώνυμος¹⁾ ποιητής μας τον παρομοιάζει με άγριο θηρίο που βογκάει μέσα στα βράχια, με όρμητικό αέτο που άμολάει ο Θεός σαν άνοίγει το χέρι του.

Η τρισυπόστατη φύση της Προβηγκίας: καμπύσια, βουνίσια και θαλασσινή, έμφανίζεται στους στίχους του Μιστράλ. Η καμπύσια της περιοχής της Arles, στη Mireille με τα έλλα του Δέλτα της αλλόκοτης Camargue, όπου τ' άγρια άλογα και οι ταύροι χοροπηδάνε μέσα στα καλάμια, με τη γυμνή, πετροφυτεμένη Crau, όπου, κατά το μύθο, ο Ηρακλής σώθηκε από τους έπιτιθεμένους Λίγυρες, χάρη στον Όλύμπιο πατέρα του, που έριξε μια τεράστια βροχή από πέτρες άντις για βόλια έναντιον των έχθρων του. Το Calendal ένώνει τη θάλασσα και το βουνό. Ο όμώνυμος ήρωας, που είναι ένας άπλός ψαράς

1. Είναι όμως άπλη σύμπτωση γιατί ο «Μιστράλ» άερας προέρχεται από το Magistram, δηλαδή ο πιο δυνατός, ενώ ο Mistral, κύριο όνομα, προέρχεται από το Ministraleum και θέλει να πεί δημόσιος λειτουργός.

«un simple pescaire d' anchaio», (που ψαρεύει δηλαδή άντζοούγες) από το ώρατο λιμανάκι του Cassis, κοντά στη Μασσαλία άναστενάζει:

τί ήδονή
να γεμίζει κανείς το στηθος του
με τη θαλασσινή άρμύρα

Και την χαίρεται κανείς τη θάλασσα σ' όλες τις ώρες «ρόδινη και χαμογελαστή» (rozo e rizente). σαν ξυπνάει την αύγή, και διάφανη κάτω απ' τον ήλιο, με τα άσπρα προβατάκια όταν τη σηκώνη ο άγέρας, άστραφτερή τη νύχτα από την ξαστεριά. Και συνιστώ στους φίλους του θαλάσσιου βυθού μια καταπληκτικά λαμπρή περιγραφή, στο ΙΙ άσμα του Calendal, του ποικίλου κόσμου των ψαριών. Άλλα το βουνό, στην Προβηγκία, καθώς και στην Ελλάδα, δεν είναι ποτέ μακριά από την παραλία, και άλλωστε από το χωριό του, τη Μαγιάν, ο ΜΙΣΤΡΑΛ άτένιζε τις χιονισμένες Alpilles, τις μικρές Άλπεις, που βλέπουμε στο Calendal τις μύτες τους ν' άσπρίζουν κάτω από το φεγγάρι. Και εκεί πάνω που άνέβηκε πρώτος, πρώτος ο Πετράρχης, όρθώνεται, βορειοανατολικά από την Avignon, στα 1912 μέτρα, σαν «τοίχος» λέει ο ποιητής, η πιο ψηλή βίγλα της Προβηγκίας, το Mont Ventoux. Το Ventoux έχει για σκουροπράσινο στεφάνι ένα δάσος από πεύκες που φαίνεται ότι κινδύνευε τότε από ξυλοτόμους. Άφοι κάνει ο ποιητής το έγκώμιο των δέντρων που είναι «ή σκοτεινή κόμη της γής» (Cabeladuro sombro de la terro) και «οί νονοί των πηγών», στέλνει μια έκκληση που θάπρεπε να μεταφραστή έλληνικά και να δημοσιευθεί σ' όλα τα φυσιολατρικά περιοδικά για την διάσωση των δέντρων: «Άφίστε τα να ζήσουν, παρακαλεί ο ΜΙΣΤΡΑΛ, γιατί είναι τα πρωτότοκα παιδιά—τ' άχώριστα βυζασταρούδια—ή χαρά, ή κολοσσιαία δόξα της παγκόσμιας τροφού».

Δεν είπα τίποτε για τη θρυλική άρτηρία που δροσίζει, τρέφει και ζωηρεύει ένα όλόκληρο και σημαντικό κομμάτι της Προβηγκίας, με τις Valence, Arles και τη Camargue, έννωά το Ροδανό, γιατί η ρευστή

παρουσία του γεμίζει όλόκληρο το έργο του ΜΙΣΤΡΑΛ και του έχει έμπνεύσει ένα όλόκληρο έπος: «Το ποίημα του Ροδανού», που είναι ίσως από ποιητική άποψη το μεγαλύτερο του άριστούργημα.

Ο ήλιος, ο άγέρας, ή θάλασσα, ή έλια ένώνουνται με την ιστορία αλλά και

με την πάντα ζωντανή και άνανεωμένη—σαν την έλληνική—ψυχή ταυ τόπου του Μιστράλ, σε μια περίφημη έκκληση που της άπευθύνει ο ποιητής στους παρακάτω στίχους από την άρχή του Πρώτου Άσματος του Calendal.

της χώρας μου ψυχή
έσύ, που φανερώνεσαι όλοκάθαρα να λάμπεις
μέσα στην ιστορία σου και στη γλώσσα σου
όταν εκείνοι οί πικαρδοί βαρώνοι, οί γερμανοί
οί βουργουνδοί—περισφίγγανε άγρια την Τουλούζη
και την Μπωκέρ—έσύ, που όμοια με φλόγα
άπό παντού έλόγχιζες—ένάντια στους μαύρους καβαλλάρηδες
τους άντρες της Μασσαλίας και τους γιους της Άβινιόν.

Το μεγαλειό των άναμνήσεων περιζωσμένη έσύ,
που σώξεις την έλπίδα μας και που
άπάνω από το θάνατο κι' από το νεκροθάφτη,
πάντοτε πιο ξεστό και όμορφο
το αίμα των πατέρων μας κάνεις ν' άνανεώνεται,
έσύ που τους γλυκούς κάνεις έμπνέοντας τροβαδούρους
σαν το μάιστρο, να ξεσπά κάνεις άμέσως έπειτα
βροντώντας τη φωνή του Μιραμπώ.

Γιατί των αιώνων οί μεγάλες φουσκοθαλασσιές
κι' οί καταιγίδες τους κι' οί τρόμοι τους
άνακατώναν μάταια τους λαούς—σβήναν τα σύνορα
ή γής ή μητρική, ή καλή φύση
τρέφει τους γιους της πάντοτε
με το ίδιο γάλα κι' ό σκληρός μαστός της
θα δίνει πάντα το λεπτό της λάδι στην έλιά

ψυχή που άνανεώνεσαι αδιάκοπα, έσύ ψυχή
χαρούμενη περήφανη και ζωντανή ψυχή
που χρεμετίζεις μες στο θύρυβο του Ροδανού σου και του άγέμου του
Έσύ ψυχή των ξεχειλων από άρμονία δασών
και των θαλασσινών κόρφων γιομάτων ήλιο,
Σένα φωνάζω της πατρίδας μου
πιστή ψυχή! Μες στους προβηγκιανούς μου
στίχους έμψυχώσου!

Μετάφραση ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ ΒΡΕΤΤΑΚΟΥ

ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ

Φ. ΓΙΟΦΥΛΛΗ

Οι συστηματικές εκδρομές στον τόπο μας ξέρουμε πώς άρχισαν από το 1921. Το πρώτο εκδρομικό μας σωματείο ήταν ο «Όδοιπορικός Σύνδεσμος», που γίνετο αργότερα «Περιηγητική Δέσμη». Από τον Οκτώβριο του 1920 άρχισαν οι ενέργειες για την ίδρυση του, με το ιδρυτικό του έγγραφο και υπεγράφη την 26 Δεκεμβρίου 1920 κι η πρώτη του εκδρομή έγινε την άνοιξη του 1921, στην Μονή της Πεντέλης...

Ωστόσο, και πριν από το 1921, ήταν στην Αθήνα μερικοί φανατικοί φυσιολάτρες, που έκαναν εκδρομές σ' όλη την Αττική. Προπάντων πεζοί. Άνάμεσα σ' αυτούς ήταν ο Νίκος Καρβούνης, ο Δημ. Λαμπίνης, ο γλύπτης Φωκίων Ρώζ, ο Στέλιος Χιλιιάδης, ο Αρχαιολόγος Γιάννης Μηλιάδης, ο Θαλής Κοντούπης, ο Κώστας Πασαγιάννης, και άλλοι, αλλά και ο λάτρης της Αττικής Δημ. Καμπούρογλου...

Ήμουν κι' εγώ ένας από κείνους που διοργάνωναν τέτοιες εκδρομές από το 1910 ως το 1920. Πάντα βρισκότανε μια παρέα για να κάμουμε μαζί μια εκδρομή στην Πεντέλη, στην Όζα ή στην κορυφή του Ύμντου... Μα κατά τον Νοέμβριο του 1913 κάμαμε μιάν αλησμόνητη και πραγματικά μεγάλη και κουραστική πεζοπορική εκδρομή στην Αττική. Αυτήν επιθυμώ να σας περιγράψω.

Είμαστε παρέα έφτά νέοι—άλλοι ποιητές, άλλοι δημοσιογράφοι κι άλλοι ποιητές και δημοσιογράφοι μαζί—κι' ένα πρωί ξεκινήσαμε τις 3 ή ώρα από ένα καφενείο των Χαφτειών. Πήραμε την όδον Λισίων... Περιπατώντας μέσα στη βαθεία ακόμα νύχτα και μέσα στη λάσπη, περάσαμε τα τελευταία σπίτια της Αθήνας, έφτάσαμε στα Λιόσια και τα περάσαμε κάτω από την αστροφεγγιά.

Σάν εξημέρωσε κοντεύαμε στη Χασιά. Τό κονιάκι, που είχαμε πάρει μαζί μας, μάς εξέσταινε και ή συντροφιά μάς έκανε εύθυμους. Τις 7 το πρωί φτάσαμε στη Χασιά. Γύρω από το χωριό και στα βουνά ήταν άφθονα χιόνια. Ο τόπος ήταν κατάσπρος. Εξάσαμε για λίγο στη Χασιά. Εφάγαμε και μεζέδες κι' ήπιαμε ρετσίνα. Ακολούθησε μέλι με μαύρο ψωμί και καφέδες. Κ' έπειτα ξεκινήσαμε για την Όζα.

Ο ήλιος βγήκε και ξεπλώθηκε παντού, πάνω στα χιόνια! Ο περίπατός μας ήταν κάτι τό απερίγραπτο! Σε λίγο είμαστε στα μονοπάτια των βουνών, ανάμεσα στα χιόνια και στα πεύκα. Παντού ήσυχία και γαλήνη... Κι ανεβαίναμε, όλο ανεβαίναμε... Παραπάνω τα χιόνια ήταν άφρονότερα. Σε λίγο άρχισαμε μεταξύ μας και το χιονόπολεμο. Ταμπουρωμένοι πίσω από βραχάκια και από σκίνα χιονοβελιζόμεστε.

Μέσα σ' αυτό το θαύμα της παρθένας

φύσης και της σιωπής περπατήσαμε ως τις 11 ή ώρα. Και, νά, το Μοναστήρι των Κλειστών. Μια φωλιά ανθρώπων, σκαρφαλωμένη στον απότομο βράχο, ανάμεσα στα πεύκα. Οι στέγες φωτωμένες χιόνι, που το βλέπει ο ήλιος και το κάνει να δακρύζει από τις άκρες κάθε στέγης. Πατώντας άφθονο χιόνι μπήκαμε στο μοναστήρι. Πήγαμε στο εκκλησάκι του κ' είδαμε μια πλάκα που γράφει πως έχτιστηκε το 1245. Παρατηρούμε κι' ένα Βυζαντινό δικέφαλο αετό σε ανάγλυφο. Μαγευόμαστε από τη γύρω θέα. Και ζητάμε πιά να ιδούμε και τους καλογέροντες, γιατί τότε στα Κλειστά ήταν καλόγεροι κι' όχι καλόγριες, όπως είναι σήμερα.

Οι καλογέροι, μαζεμένοι σ' ένα κελί γύρω στη φωτιά έτοιμάζανε τ' φαί τους. Τους χαιρετίσαμε και κείνοι μάς αντίχαιρετίσαν ψυχρά. Τους παρακαλούμε να μάς αφήσουν να μπούμε σ' ένα δωμάτιο του ξενώνα, για να φάμε εκεί κι' έπειτα να φύγουμε. Ο ξενώνας ήταν άδειανός, μα οι καλογέροι μάς άρνούσαν... Κάποιοι από μάς τότε δεν κρατήθηκε.

—Μήπως πιστεύετε πως είστε Χριστιανοί; τους είπε.

Κατόπιν λοιπόν απ' αυτή την ευγενική συμπεριφορά των καλογέρων, έστρώσαμε μια κουβέρτα που είχαμε μαζί μας, άπάνω στα χιόνια, κάτω από τον ήλιο, στην πλαγιά του βουνού, κοντά σε μια βρύση και φάγαμε εκεί.

Αφού αναπαυτήκαμε λίγο, ξεκινήσαμε πάλι. Γυρίσαμε τώρα από τ' άλλο πλευρό του βουνού και τραβήξαμε για το προούριο του Θρασυβούλου. Προχωρούσαμε μέσα στα χιόνια. Συχνά άπαντούσαμε κοπάδια γιδιών. Πολλά σκυλιά μάς άλιχτούσαν. Μα οι τσομπάνηδες έτρεχαν και τα παίρνανε... Σαφινικά άρχισε να πέφτει χιονόνερο, χωρίς να κρυφτεί ο ήλιος. Και τότε είδαμε ένα θαυμάσιο θέαμα. Άπάνω στα πεύκα και στα χιόνια της Όζας παρουσιάσθη ένα ούρανο τόξο με ζωηρότατα χρώματα... Κάτι τό μοναδικό!

Ανεβήκαμε στο προούριο του Θρασυβούλου και κατόπιν κατεβήκαμε στο ρέμμα, στη Γιαννούλα. Γι' αυτό λένε πληθος μύθους. Τώρα ήταν ξερό. Και περπατώντας πάνω στα χαλίκια της κοίτης του τραβήξαμε για τα Καλύβια της Χασιάς (Άσπρόπυργο). Δεξιά κι' άριστερά της ρεμματιάς απότομοι πελώριοι βράχοι, σπηλιές και λόγγοι με άγρια δένδρα. Μέσα στη Γιαννούλα βρήκαμε κι' ένα τσομπάνο. Κ' ήπιαμε μαζί του νερό από μια γούρνα.

—Αυτό τό νερό, μάς είπε, είναι από δεκατέσσαρες βρύσες!

Μιάμιση ώρα βαδίζαμε μέσα στο ρέμμα, όσο που βγήκαμε στο Θριάσιον πεδίο. Άπέναντί μας φάνηκαν τα Καλύβια και πέρα ή Έλευσίνα, ή θάλασσα κι' ή Κούλουρη...

ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΗΛΙΚΙΩΝ ΣΤΑ ΨΗΛΑ ΒΟΥΝΑ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΜΙΚΡΕΣ ΡΑΧΕΣ

Του κ. Κ. ΡΩΜΑΙΟΥ

Μια νεοελληνική εύχη, αγαπητή και πασίγνωστη, δένει τό βουνό με την έννοια της μακροζωίας: «Νά ζήσεις σάν τ' άψηλά βουνά», έτσι ευχόμαστε τους νεονύμφους ή και άλλους τη μέρα της ονομαστικής τους γιορτής. Σημασία ιδιαίτερη έχει ή σκόπιμη προσθήκη τού επιθέτου. Ο λαός τά μικρά και τά χαμηλά βουνά φαίνεται σά νά τά θεωρή ότι δέν ψήλωσαν ακόμη, έπειδή εξακολουθούν νά είναι μικρά στην ηλικία. Ακόμη δέν μεγάλωσαν, άρα ακόμη δέν είναι κατάλληλα για νά γίνουν σύμβολο της μακροζωίας. Παιδιά της γής, βουνά και φυτά, ξεφυτρώνουν από τό κορμί της και πετούν άνάστημα άνάλογο με την ηλικία. Οι κοντορραχούλες π. χ. λογίζονται για μικρές και χαϊδεμένες. Γιατί; Αφού ακόμη δέν ψήλωσαν, πρέπει νά είναι νεαρές στά χρόνια και νά παιδιαρίζουν στη σκέψη. Και άληθινά, τέτοιες τις βλέπει και τέτοιες τις άναφέρει σε πληθος περιπτώσεις τό δημοτικό τραγούδι. Σε σκηνές τρυφερές και είδυλλιακές, σε στιγμές που τό τραγούδι πάει νά ζεσταθή από τό λυρικό λόγο, νά

βαδίζαμε λοιπόν στον άτέλειωτο, στον πληκτικό κάμπο. Πουθενά ούτε ένα δέντρο! Και σε λίγο άρχισε κι' ή βροχή... Τέλος με τό κάθισμα τού ήλιου φτάσαμε στα Καλύβια (Άσπρόπυργο).

Εκεί οι χωριάτες μάς υποδέχτηκαν με ευγένεια. Ένας μπακάλης μάς έφτιασε ένα τσάι και μάς έπροσφερε χρυσάνθεμα.

—Πρόοδος τού τόπου, μάς είπεν. Από φέτος τά παράγοντα έδω, στο χωριό μας.

Άλλος χωρικός μάς πήρε στο σπίτι του. Εκεί άναψε τό γλέντι. Μεζές και ώραίο κρασί. Εκεί άργήσαμε πολύ. Μα θά κατεβαίναμε νά κοιμηθούμε στην Έλευσίνα. Και πραγματικά κατεβήκαμε πάλι πεζή στην Έλευσίνα, όπου φτάσαμε σε μιάμιση ώρα.

Κοιτάξαμε νά βρούμε ξενοδοχείο ύπνου. Μα στάθηκε άδύνατο. Στην παραλία ήταν ένα μικρό μόνο ξενοδοχείο, που είχε δυό δωμάτια. Τά είχε διαθέσει. Ένα άλλο, που ύπηρχε, ήταν κλειστό, γιατί οι ιδιοκτήτες του ήταν έπίστρατοι άκόμα...

Τώρα έμενε μια μονάχα έλπίδα. Μήπως βρίσκαμε τραίνο για την Αθήνα. Ταξάμα στο σιδηροδρομικό σταθμό. Έπρεπε νάχει φύγει πιά και τό τελευταίο τραίνο. Ωστόσο, σάν πλησιάσαμε, είδαμε ένα τραίνο στο σταθμό.

—Για την Αθήνα είναι; ρωτήσαμε.

—Ναί. Για την Αθήνα. Έχει καθυστερήσει.

Μπήκαμε άμέσως μέσα και στις 10.30 την νύχτα είμαστε στην Αθήνα.

σου τότε αυτόκλητη και ή παρουσία της ανθισμένης κοντορραχούλας:

1. Γλυκά τό λένε τά πουλιά, γλυκά τό λέν τ' άηδόνια, γλυκά τό λέει κι' ή πέριδικα σε μια κοντορραχούλα.
2. Κλάψετε δέντρα και κλαριά και σείς κοντορραχούλες.
3. Έχετε γειά, βρυσούλες και σείς κοντορραχούλες.

Αυτός είναι ο ιδιόρρυθμος και νεανικός, ο συναισθηματικός χαρακτήρας που έχουν οι μικρές ράχες. Ένα ψηλό όμως και επιβλητικό βουνό είναι γεμάτο από χρόνια και μαζί μ' αυτά από έμπειρία και σοβαρότητα. Έτσι θά πρέπει νά έξηγησουμε και τού Όλύμπου τη λαϊκή μορφή. Ο Όλυμπος είναι τό πιό ψηλό, άρα και τό πιό γέρικο βουνό. Για τούτο και «Γέρος Ολύμπος» σκόπιμα παρονομάζεται στά μνημεία τού λαϊκού λόγου, στά δημοτικά τραγούδια, ή όπου άλλοι.

Αυτή είναι ή πρώτη φάση, με κύρια γνωρίσματά της τό ύψος και τό δγκο, σάν τά χαρακτηριστικά της ηλικίας. Δεύτερη έπεται έννοια, συμπληρωματική, ειδικότερη, είναι τό χιόνι της ψηλής κορφής που παραβάλλεται με τ' άσπρα μαλλιά της γεροντικής ηλικίας. Η εύχη τώρα τροποποιείται και νέα μορφή εύχης, νέα έντελως εύχη, γεννιέται. Τη νέα τούτη παραλλαγή τη συναντούμε και σάν ευχετικό δεκαπεντασύλλαβο μέσα στα τραγούδια τού γάμου:

Ν' άσπρίσης σάν τόν Έλυμπο, σάν τ' άσπρο περιστέρι!

Η ίδια παρομοίωση περνάει και μέσα σε λαϊκά αινίγματα και σ' άλλες δημώδεις φράσεις: «Τά βουνά χιονίσσανε» σημαίνει στις περιπτώσεις αυτές ότι ή γεροντική κόμη έγινε κατάσπρη. Με τη νέα τροποποίηση, ή άρχική εύχη άλλαξε και έγινε πιό ρεαλιστική. Τώρα άναφέρεται σε συγκεκριμένη ηλικία, στην πρεσβυτική, και ή παρομοίωση φαίνεται πιό φυσική, πιό λογική. Ωστόσο ή άρχική εύχη, στην άρχική της μορφή που μιλούσε για τά ψηλά βουνά, χιονισμένα ή ανθισμένα άδιάφορο, είναι ποιητικότερη. Είναι μια εύχη που δένεται με τά αιώνια βουνά και, παραλληλίζοντας τόν εφήμερο βροτό με τη δική τους χρονική διάρκεια, παρουσιάζει άπροσδιόριστο και τό τέρμα τού βίου. Βαθαίνοντας έτσι στος αιώνες, ο όμιλητής βλέπει τό αγαπημένο του πρόσωπο νά ύψώνεται, με τη δική του εύχη,

καὶ νὰ ζῇ αἰώνια, νὰ φτάνῃ τὴν αἰωνιότητα.
Πόσο μιὰ τέτοια εὐχὴ εἶναι σύμφωνη
μὲ τὸν βαθύτερο καημὸ γιὰ τὴν ἀγάπη
στὴ ζωὴ καὶ τὴ λύτρωση ἀπὸ τὸ θάνατο,
τὴ γνώμη αὐτὴ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τὴν ἔχει
ἐκφράσει μὲ περισσὴ μελαγχολία σ' ἕνα
ἀπὸ τὰ μοιρολόγια του. Μακαρισμὸς στὴν
ιδέα τῆς αἰωνιότητος τῆς ζωῆς, τῆς ζωῆς
μάλιστα πού κάθε τόσο ξαναγεννιέται μὲ
τὸν ἐρχομὸ τῆς ἀνοιξῆς, αὐτὸ εἶναι τὸ
θέμα τοῦ μοιρολογιοῦ ἐκείνου. Κοντὰ μὲ
τὰ βουνά, μὲ τὰ ψηλά καὶ μὲ τὰ αἰώνια,
κερδίζουν τώρα τιμὴ καὶ οἱ κάμποι,
ποὺ ἀποτελοῦν τὸ παραπληρωματικὸ στοι-
χεῖο, τὴ συμπληρωματικὴ ἔννοια, γιὰ νὰ
δοθῇ πλαστικά, ἀλλὰ καὶ δλοκληρωμένα,
μὲ τὰ βουνά καὶ μὲ τοὺς κάμπους, ἡ ἐν-
νιαία μορφή τῆς γῆς.

Καλότυχά 'ναι τὰ βουνά, καλότυχοι 'ν' οἱ
[κάμποι,
ποὺ θάνατο δὲν καρτεροῦν καὶ Χάρο δὲν
[προσμένουν,
μόν' καρτεροῦν τὴν ἀνοιξή, τ' ὁμορφο καλο-
[καίρι,
νὰ πρασινίσουν τὰ βουνά, νὰ λουλουδίσουν
[οἱ κάμποι!

Κληρονόμος τοῦ ἀρχαίου Νεφεληγερέτη,
ποὺ πάνω στὴ δική του τὴν κορφή, στὸ
Μύτικα, στημένον εἶχε τὸ θρόνο του, ἐξα-
κολουθεῖ ὁ σημερινὸς Ὀλυμπιος
νὰ ἔχῃ καὶ τὴν ἴδια περίπου ψυχολογία.
Εἶναι καὶ αὐτὸς περὶ φανός, μεγαλόπρε-
πος, εὐερέθιστος. Ἐξακολουθεῖ καὶ τώρα
νὰ πλανιέται, μ' ἄλλῃ μορφή, ἡ ἴδια ἀρ-
χαία ιδέα ὅτι πάνω στὸ πανύψηλο βουνὸ
κατοικεῖ κυρίαρχο τὸ ἀντιπροσωπευτικὸ
σύμβολο τοῦ μεγάλου βουνοῦ, ποὺ ἐνώνε-
ται μὲ τὸν οὐρανὸ καὶ ἐξουσιάζει τὰ σύν-
νεφα καὶ τοὺς κεραυνούς, ἕνας ἀληθινὸς
«νεφεληγερέτης» καὶ «τερπικεραυνίος», ποὺ
ξεσηκώνει τὰ σύννεφα καὶ χαίρεται μὲ τοὺς
κεραυνούς. Στὴν ἀρχαιότητα ἦταν ὁ Ὀλύμ-
πιος Ζεὺς, καὶ παριστάνονταν σάν μιὰ
μεγαλόπρεπη πρεσβυτικὴ μορφή, μὲ πλού-
σια τὴ γενειάδα. Ὅταν σάλευε τὰ φρύ-
δια καὶ ὅταν ὀργιζόταν, ὀλόκληρο τὸ πελώ-
ριο βουνὸ συγκλονιζόταν ἀπὸ τὸν τρόμο.
Ἀλλὰ καὶ σήμερα, ἀκόμη καὶ στὶς
ῥωρες τῆς ὀργῆς του, τὸ ψηλὸ βουνὸ δὲν
λησμοναίει ὅτι εἶναι ἕνας αἰωνόβιος πρε-
σβύτης, ἕνας σὰ διάδοχος στὴ θέση τοῦ
Δία. Εἶναι τώρα ὁ «Γέρος Ὀλυμ-
πιος», ποὺ μάλιστα καὶ ὁ ἴδιος μὲ πολὺ
καμάρι προβάλλει αὐτὸ του τὸ ἐπίθετο,
«ὁ γέρος». Αὐτὸ π.χ. κάνει ὁ Ὀλυμπος,
ὅταν θὰ τύχῃ μέσα στὸ Κλέφτικο τραγοῦδι
νὰ μιλήσῃ ὁ ἴδιος:

— Μὴ μὲ μαλώνεις, Κίσαβε, βρὲ Τουρκοπα-
τημένε,
ποὺ σὲ πατάει ἡ Κονιαριά κι' οἱ Λαρσινοὶ
[ἀγάδες.
'Εγὼ 'μαι ὁ γέρος Ὀλυμπος στὸν κόσμῳ
[ξακουμένος.

Αὐτὸ τὸ πανύψηλο βουνό, αὐτὸς ὁ σε,
βασιλεὺς Γέρος, ποὺ γέρασε γιὰ τὴν ψήλωσε-
δεῖχνει παραστατικὰ ποὺ σημαδεύει ἡ εὐχὴ
ποὺ λέμε: «Νὰ ζήσετε σάν τὰ ψηλά βου-
νά», σάν τὰ ψηλά καὶ τὰ αἰώνια. Πλάϊ
στὰ ψηλά βουνά, ζοῦν τὰ «κορφοβούνια»
καὶ τὰ «βουνόπουλα», παραγκωνισμένα
ὅμως καὶ ἀκατάλληλα γιὰ νὰ γίνουν πρό-
τυπο εὐχῆς. Ἡ γλωσσικὴ τους μορφή,
ιδίως ἡ ὑποκοριστικὴ κατάληξη τοῦ δεύτε-
ρου οὐσιαστικοῦ, θυμίζει τὰ ὁμοιοκατά-
ληκτα «παιδόπουλα» καὶ μ' αὐτὰ ἀντιστοι-
χεῖ στὴν κλιμακωμένη διαίρεση τῶν ἀνθρώ-
πων ἡλικιών.

Ὅσο γιὰ τὶς ραχοῦλες καὶ τὶς κοντορ-
ραχοῦλες, αὐτὲς παραμένουν ξέγνοιαστες
τοσούτες, σάν τὶς ὁμοιοκατάληκτες «βλαχο-
πούλες» ποὺ πάνω στὶς ἀνθισμένες πλαγιές
τοὺς βόσκουν τὰ κοπάδια τους, καὶ ποὺ πα-
ραβαίνουν μ' αὐτὲς ὅχι μόνο στὸν πολὺχρω-
μο στολισμὸ τῆς φορεσιᾶς, ἀλλὰ καὶ στὴν
ἀμετρὴ αἰσιοδοξία τῆς νεότητος. Σάν τὶς
βλαχοπούλες, ὅμοια καὶ ἀντίστοιχα οἱ
κοντορραχοῦλες δὲν ἀνησυχοῦν γιὰ τὸ τί
θὰ γίνῃ ἀργότερα, οὔτε θυμῶνουν γιὰ τὰ
πρωτεῖα τοῦ σεβασμοῦ ποὺ δικαιολογημένα
τὰ διεκδικεῖ ὁ θαλερὸς πρεσβύτης, ὁ αἰω-
νόβιος «Γέρος Ὀλυμπος». Σ' αὐτὲς ἀρ-
κοῦν σήμερα τὰ λουλούδια, οἱ βρύσες, τὸ
δρροσερὸ ἀγέρι, ἡ πλουμιστὴ πέρδικα, τ'
ἀηδόνι ποὺ γλυκοκελαδεῖ. Ποιὸς ἄλλωστε
γνοιάζεται γιὰ τὸ πόσο θὰ κρατήσουν ὅλα
αὐτὰ τὰ ὠραία; Τὰ νιάτα ἔχουν τὴ δική
τους παραλλαγὴ, τὴ δική τους ἀντίληψη,
γιὰ τὴν ἔννοια ποὺ ἐκφράζεται μὲ τὴ λέξη
«αἰωνιότητα». Ὅσο ὑπάρχει ἡ αἰσιοδοξία,
τόσο καὶ ἡ ἀντίληψη τούτῃ βρίσκεται στὸ
καταμεσουράνιο.

Ἡ ἴδια προβολὴ ἀνθρώπων ἡλικιών,
ποὺ γίνεται στὴν Ἑπειρωτικὴ Ἑλλάδα μὲ
τὰ βουνά καὶ τὶς ράχες, γίνεται καὶ στὴ
Νησιωτικὴ μὲ τὰ μεγὰλὰ καὶ τὰ μικρὰ
νησιά. Καὶ ἐκεῖ ἡ ἴδια νο-
τροπία προβάλλεται, μερικὲς μάλιστα φο-
ρὲς κατὰ τρόπο γραφικὸ. Σ' αὐτὲς τὶς πε-
ριπτώσεις ἕνα μεγάλο νησί καὶ ἕνα μικρὸ
πλάϊ του φαίνονται στὸν ἑλληνικὸ λαὸ
σάν μιὰ μάννα μὲ τὴν κόρη της. Τέτοιες
θεωροῦνται καὶ ἔτσι πρέπει νὰ ἐξηγηθοῦν
οἱ Σπέτσες καὶ ἡ Σπετσοπούλα, ἡ ἡ Ἀ-
μόργος καὶ ἡ Ἀμοργοπούλα. Ἀλλες πάλι
φορὲς τὸ γειτονικὸ μικρὸ νησάκι δὲν εἶναι
κόρη ἀλλὰ ἀγόρι. Στὴν περίπτωσιν αὐτὴ
ὑπόκειται ψυχολογικὰ ἡ εἰκόνα μιᾶς μάν-
νας μὲ τὸ ἀγοράκι της. Οἱ δύο τους μαζὶ
ἀποτελοῦν μιὰν οἰκγένεια ποὺ βγήκε ἔ-
ξω στοὺς πλατειοὺς δρόμους τῆς ἀπέραν-
της θάλασσας καὶ ρίξωσε ξαφνικὰ κάπου.
Πάντα ὅμως πλάϊ στὴ μάννα ἔχομε τὸ μι-
κρὸ παιδάκι, σὰ νὰ κρατιέται ἀπὸ τὴν πο-
διὰ τῆς μάννας γιὰ νὰ μὴ χαθῇ μακριὰ
της. Τέτοια ζευγάρια εἶναι ἡ Σκύρος καὶ
τὸ Σκυρόπουλο ὅπου μάλιστα ὑπάρχει καὶ
ἡ Σκυροπούλα, ἡ ἡ Σέριφος καὶ τὸ Σερί-
φόπουλο. Δὲν εἶναι νησιά καὶ νησάκια,
ἀλλὰ μαννοῦλες μὲ τὰ παιδάκια τους.

ΑΝΟΙΞΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τοῦ κ. ΤΑΚΗ ΜΠΑΡΛΑ

Δυὸ βαθιεῖς καὶ ῥιζικὲς διαφορὲς ξεχω-
ρίζουν τοὺς Ἑλληνες ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαοὺς
τῆς Εὐρώπης. Στὴ Δύση, ἡ πιὸ μεγάλη θρη-
σκευτικὴ ἑορτὴ εἶναι τὰ Χριστούγεννα. Στὴν
Ἑλλάδα εἶναι ἡ Ἀνάσταση, ἡ θριαμβευτικὴ
αὐτὴ ἀπογείωση τοῦ Χριστοῦ ἔπειτα ἀπὸ τὸ
συνταρακτικὸ δράμα τοῦ Πάθους. Ἀλλὰ μὲ
τὸν ἴδιο πανζουρλισμὸ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ἑορ-
τάζει καὶ τὴν Πρωτομαγιά. Σὲ κανένα ἄλλο
λαὸ δὲ θὰ βρῇ κανεὶς τὸ ξεχέλισμα τέτοι-
ας ἀνοιξιάτικης χαρᾶς. Ἐδῶ, μαζὶ μὲ τὴν βλά-
στηση λὲς καὶ νεκρανασταίνονται κι' οἱ ψυ-
χῆς. Ὅπως ἡ ἐκκλησιαστικὴ λύρα στεφανώ-
νεται μὲ ῥόδα καὶ δάφνες γιὰ νὰ ὑμνήσῃ τὸ
θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως, ἔτσι καὶ ἡ δημο-
τικὴ μοῦσα δρέπει ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς
ἀνθῶνες τοῦ παραδείσου τὰ ἀνθὴ της γιὰ
νὰ διανθίσῃ τοὺς ὕμνους γιὰ τὴν Ἀνοιξή.
Τὰ δημοτικὰ τραγοῦδια ποὺ ὑμνοῦν τὴν
Ἑλληνικὴ φύσιν, στολισμένη μὲ τὴν ἀνοιξι-
ατικὴ χάρι καὶ ὁμορφιά, δονοῦνται ἀπὸ τὴν
ἴδια ἱερὴ φρενίτιδα ποὺ διαπνέονται καὶ οἱ
ἀναστάσιμοι ὕμνοι. Στὰ μάτια τοῦ ἑλληνικοῦ
λαοῦ ἡ Ἀνοιξὴ εἶναι κι' αὐτὴ ἕνα ἀναστά-
σιμο θαῦμα. Οἱ οὐρανοὶ εὐφραίνονται καὶ ἡ
γῆ ἀγάλλεται. Καὶ οἱ ψυχῆς ἀνθίζουν σάν
τοὺς κάμπους καὶ ξεπετάνε ἀγνὰ καὶ μυρω-
δάτα ἀγριολούλουδα.

Στὴν Κέρκυρα, τὸν παλιὸ καλὸ καιρὸ,
ὑπήρχαν καὶ ἀνοιξιάτικα κάλαντα:

— Ἐμπῆκε ὁ Μᾶης, ἐμπῆκε ὁ Μᾶης, ἐμπῆκε
[ὁ Μᾶης ὁ μήνας,
ὁ Μᾶης μὲ τὰ τριαντάφυλλα κι' ὁ Ἀπρίλης
[μὲ τὰ ῥόδα.
'Απρίλη ἀπριλοφόρετε, Μᾶη μου κανακάρη,
ὄλο τὸν κόσμῳ ἐγέμισες σι' ἄνθι καὶ στὸ
[λουλούδι
κι' ἐμένα περικύκλωσες στῆς κόρης τὶς
[ἀγάδες.
Γιὰ μὴνυσέ μου λυγερή, γιὰ μὴνυσέ μου κόρη
νὰ δώσω τὸ χαιρετισμό, ὅσο π' ἀνθοῦν οἱ
[κάμποι,
στεφάνια νὰ μᾶς πλέξουνε μὲ τ' ἀνθισμένο
[κλήμα,
νὰ στρώσουνε τὴν κλίνη μας μὲ τῆς μυρτιάς
[τὰ φύλλα.

Τὸ τραγοῦδι αὐτό, ποὺ ἀργότερα ἔγινε
πανελλήνιο, τὸ τραγουδοῦσαν τὴν Πρωτο-
μαγιά οἱ χωρικοὶ ποὺ δουλεύαν στὰ ἀγρο-
κτήματα. Κατέβαιναν ἀπὸ τὸ χωριὸ τους
στὴν πόλιν καὶ κάθε ομάδα ἐπήγαινε νὰ χαι-
ρετίσῃ τὸν κύριο τοῦ κτήματος. Ἐφερναν
μαζὶ τους ἕνα κυπαρίσσι, στολισμένο μὲ
στεφάνια πολὺχρωμα καὶ ὁπῶρες βαμμένες
ὅλες χρυσεῖς. Μὲ τὸ κυπαρίσσι αὐτὸ ἐπὶ κε-
φαλῆς ἔφταναν στὸ σπίτι τοῦ γαιοκτημόνα
κι' ἀφοῦ τοῦ τραγουδοῦσαν τὸ πρῶτο μέρος,
ὑστερὰ ἀρχίζανε τὶς εὐχῆς:

— Κι' ἐδῶ πού τραγουδήσαμε πέτρα νὰ μὴ
[ῥαῖσῃ,
κι' ἀφέντης, κυρ-ἀφέντης μας, χρόνους
[πολλοὺς νὰ ζήσῃ,
νὰ ζήσῃ χρόνους ἑκατὸ καὶ νὰ τοὺς ἀπεράσῃ.
'Αφέντη μας εὐγενικέ, ποῦχρὴς μεγάλη χάρι,
ποὺ σ' ἔχομε στὸν τόπο μας σάν τὸ λαμπρὸ
[φεγγάρι,

ἄνοιξε τὸ πουγγάκι σου τὸ μαργαριταρένιο,
ἂν ἔχῃς γρόσα δώσε μας, ἂν ἔχῃς καὶ παράδες,
ἂν ἔχῃς καὶ γλυκὸ κρασί βγάλε νὰ μᾶς κεράσῃς.

Φυσικά, ὁ σπιτονοικοκύρης δὲν τοὺς ἀρ-
νιόταν τὸ κέρασμα. Καὶ ὅχι μόνο τοὺς κερ-
νοῦσε, ἀλλὰ τοὺς ἔκανε καὶ τὸ τραπέζι. Ἐπὶ
ῥωρες ἔτρωγαν καὶ ἔπιναν τραγουδώντας.
Καὶ κάθε τραγοῦδι τους ἦταν κι' ἀπὸ ἕνας
περιπαθεῖς ὕμνος στὴν Ἀνοιξή.

'Αναριθμητὲς εἶναι οἱ ποιητικὲς εἰκόνες
ποὺ πλάθει ἡ λαϊκὴ μοῦσα γιὰ νὰ τραγου-
δήσῃ, ἀρμονικὰ καὶ φαιδρά, γεμάτη χαρὰ
καὶ ἐνθουσιασμό, τὶς ὁμορφιὲς τῆς Ἀνοιξῆς.
Τὰ ἀνθοστολισμένα λειβάδια, τὸν καθαρό
οὐρανὸ, τὴν καταγάλανη θάλασσα, τὴν ἀνά-
λαφρη καὶ μυροβλήτη αἶρα, τὰ νερά ποὺ
κελαρύζουν στὶς πηγές, τὰ πουλιά ποὺ πλέ-
κουνε τὶς φωλιές τους καὶ κελαϊδανε χαρμό-
συνα, μεθυσμένα ἀπὸ τὴν εὐωδιὰ ποὺ ἀρω-
ματίζει τὰ πάντα κι' ἀπὸ τὸ θεῖο χαμόγελο
τοῦ φωτός.

Ἡ ἑλληνοπούλα, γιὰ νὰ παινέσῃ τὰ
κάλλη της, τὰ συνταιριάζει μὲ τὴν πανώρη
τὴν ἀνοιξή:

Εἶχα τὸν Μᾶη στὴν πλάτη μου,
τὴν Ἀνοιξὴ στὰ στήθια...

Τὸ ἐρωτοχτυπημένο παλληκάρι βλέπει
στὴν ἀγαπητικιά του μιὰ γάργαρη νεροσύρμη
τοῦ Μᾶη καὶ τὴν καλεῖ νὰ τοῦ δροσολογίσῃ
τὴν καρδιά:

Πάρε τὸ προσκέφαλο
κι' ἔλα κάτσε κοντά μου,
ποῦχρὴς τοῦ Μᾶη τὶς δροσιές,
νὰ μὲ δροσολογίσῃς...

'Ατέλειωτες εἶναι οἱ παραλλαγές τῶν δη-
μοτικῶν τραγοιδιῶν ποὺ τραγουδοῦσαν τὴν
Ἀνοιξή. Ἐξαντλοῦν ὅλα τὰ μέτρα καὶ τοὺς
ὁρθμούς γιὰ νὰ ἐκφράσουν τὴν χαρὰ τῆς
λαϊκῆς ψυχῆς. Καὶ ἡ χαρὰ αὐτὴ ἐκδηλώνεται
ἀκόμη πιὸ έντονα στὰ τραγοῦδια ποὺ ψάλ-
λουν ἀπάνω στὰ βουνά οἱ τσοπάνηδες:

— Τώρα εἶν' Ἀπρίλης καὶ χαρά, τώρα εἶναι
[καλοκαίρι,
τὸ λέν τ' ἀηδόνια στὰ κλαριά κι' οἱ πέρδικες
[στὰ πλάγια,
τὸ λέν οἱ κοῦκοι στὰ ψηλά, ψηλά στὰ
[καταρράχια.

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΠΟΙΟΙ ΘΑ ΔΙΔΑΞΟΥΝ

Στις 19 Μαρτίου έγιναν με κάθε επισημότητα τα εγκαίνια της σειράς μαθημάτων για 'Αρχηγούς Εκδρομών, που ώργανωσε η 'Ομοσπονδία μας στη μεγάλη αίθουσα του Βασιλικού 'Εθνικού 'Ιδρύματος (Φιλελλήνων 9), Στά εγκαίνια παρευρέθησαν 90 μαθηταί, μέλη των εκδρομικών σωματείων, οι μέλλοντες να διδάξουν τα μαθήματα, καθώς και εκπρόσωποι του Τύπου. 'Ομιλήσεν ο Πρόεδρος της Ο.Ε.Σ.Ε. κ. Μήλας, ο οποίος έτόνισε την σημασίαν που έχει δια την τουριστικήν πρόοδον των σωματείων ή κατάρτισις μορφωμένων στελεχών και ιδίως αρχηγών, από τους οποίους εξαρτάται κυρίως ή επιτυχία των πολυμέρων εκδρομών. 'Απηντήσεν ο κ. Δ. Παπαδημιτρίου, γενικός διευθυντής του Α. Σ. Α.Υ. που θα διδάξη ιστορίαν, εκφράσας την χαράν και την ικανοποίησίν του διότι θα συντελέση εις την μόρφωσιν τουριστικών στελεχών.

'Επηκολούθησε προβολή δύο ταινιών τουριστικού περιεχομένου μιας έλβετικής, με ωραίας εικόνες από την φύσιν και την ζωήν της τόσον τουριστικώς εξελιγμένης αυτής χώρας, και μιας αμερικανικής με ιστορικήν αναδρομήν εις την εγκατάστασιν και την πρόοδον που έσημείωσαν οι άποικοι των 'Ηνωμένων Πολιτειών εντός συντόμου χρονικού διαστήματος.

Πάν τα κοπάδια στα βουνά, να ξεκαλοκαί-
[ριάζουν,
πάν και κοντά τσοπάνηδες, βαρώντας την
[φλογέρα,
και να γιορτάζουν τ' "Αη Γιωργιού, να ή-
[ξουν στο σημάδι,
να πιούν νερό από τα βουνά, να πάρουν τον
[άγερα.

'Η ψυχή του ελληνικού λαού κελαρύζει σαν τις δροσοπιγές για να τραγουδήση την 'Ανοιξι. Με το παλαιό της ένστικτο αισθάνεται ότι μια τέτοια χαριτόβρυτη 'Ανοιξι, μ' ένα τέτοιο ολοδιάφανο φώς, είναι μοναδικό προνόμιο της 'Ελλάδος, συνυφασμένο με τον πολιτισμό της και με την ιστορία της. Σε κανένο άλλο μέρος της γής δε θα συναντήση κανείς μια τόσο γελαστή και παιγνιδιάρικη φύση και μια τέτοια διαύγεια ούρα-
[νου. Είναι κάτι ασύλληπτο για τους ανθρώπους που κατοικούν σε άλλες χώρες. 'Εδω το ανοιξιάτικο φώς δεν εξωραίζει μονάχα, αλλά και εξευγενίζει τα πάντα. Γίνεται χρωστήρας και γλύφανο μεγάλου καλλιτέχνη, με άστείρευτη έμπνευση. Οι φεγγαρόλουστες νύχτες γεμίζουν με εξαίσιας όπτασις όνειρου, κι' οι γλυκές φωτοπερίχυτες μέρες με άρισ-
[του γήματα κλασικής όμορφιάς.

Στις 23 Μαρτίου ώμιλήσεν ο κ. Β. Κωνσταντινόπουλος, Γενικός Γραμματέας της Ο.Ε.Σ.Ε. και αντιπρόσωπος του «ΠΑΝΟΣ» στην 'Ομοσπονδία, με θέμα «'Ιστορία του ελληνικού εκδρομισμού». Με σαφήνειαν και έπαγωγικότητα εξέθεσε την ιστορίαν του εκδρομισμού από της δημιουργίας του ελληνικού κράτους μέχρι των ήμερών μας, αναλύσας τας κοινωνικάς συνθήκας κάθε ιστορικής περιόδου και τας προσπάθειάς που κατέβαλαν οι πρωτοπόροι της φυσιολατρικής ιδέας.

'Εξέθεσε τα έπιτευχθέντα αποτελέσματα και την προοπτικήν που διανοίγεται δια τα σωματεία που θά κατορθώσουν να εκσυγχρονισθούν.

Κατά την δευτέραν ώραν ώμιλήσεν ο κ. Γιαννόπουλος, πλωτάρχης - ιατρός Β.Ν. με θέμα «'Πρώται Βοήθειαι». 'Ο ώμιλητής με την διακρίνουσαν αυτόν έκλαϊκευμένην έπιστημονικότητα, ήχολήθη έπισταμένως με τραύματα, κατάγματα, πληγές κλπ. που μπορούν να συμβούν στάς εκδρομάς μας.

Στις 26 Μαρτίου ώμιλήσεν ο λαογράφος και μέλος του «ΠΑΝΟΣ» κ. Κ. Ρωμαιο με θέμα «'Στοιχεία Λαογραφίας», ο οποίος με γλαφυρότητα ανέλυσε δημοτικά τραγούδια, τονίσας τους λαογραφικούς θησαυρούς που κρύβει ο λαός μας. 'Ωμιλήσεν, επίσης, ο κ. Στυφαλιάδης, αντιπρόεδρος της 'Οργάνωσης Ξενώνων Νεότητος 'Ελλάδος, ο οποίος εξέθεσε το ιστορικόν της 'Ιδρύσεως του θεσμού των Ξενώνων Νεότητος και έξηρε την πρόοδον της 'Οργάνωσης Ξενώνων Νεότητος 'Ελλάδος εις τον τόπον δια την 'Ιδρυσιν και όργάνωσιν Ξενώνων Νεότητος.

Τα μαθήματα συνεχίζονται και συνιστώμεν ιδιαιτέρως εις τα μέλη μας να τα παρακολουθήσουν, έστω και ως ακροαταί, διότι είναι πολύ ενδιαφέροντα και συντελεστικά της τουριστικής μορφώσεως των νέων μελών.

Εις την σειράν των μαθημάτων δια την κατάρτισιν τουριστικών στελεχών θα διδάξουν οι κ.κ. Τέλος Γιαννόπουλος, πλωτάρχης ιατρός Βασιλικού Ναυτικού, Β. Κωνσταντινόπουλος, Γεν. Γραμματέας της Ο.Ε.Σ.Ε., Γ. Μήλας, πρόεδρος της Ο.Ε.Σ.Ε., Γ. Μιχαηλίδης καθηγητής άναρριχέσεως, Δ. Παπαδημιτρίου, διευθυντής υπηρεσίας 'Αρχαιοτήτων 'Υπουργείου Παιδείας, Π. Παπαχελάς, διευθυντής Ε.Ο.Τ., Κ. Ρωμαιο, λαογράφος - συντάκτης του 'Ιστορικού Λεξικού της 'Ακαδημίας και Μ. Χατζηδάκης έφορος αρχαιοτήτων και διευθυντής του Μουσείου Μπενάκη.

«ΠΑΝ»

Η ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ

Του κ. ΧΡΗΣΤΟΥ ΛΕΒΑΝΤΑ

Δέν υπάρχει άμφιβολία, ότι ή Φύση, είναι για μās και γενικά για τον άνθρωπο, μια γενναιοκαρδη Μάνα. Ξέρει να μās συγχωρή τα άτοπήματά μας, να μη δείξη καμμία μνησικακία για την καταφρόνια που της δείξαμε και για τις μεγάλες άμαρτίες μας. "Όταν γυρίζουμε κοντά της, εκείνη ντύνεται όλες τις άφθαστες χάρες της για να μās δεχτεί. Βάζει τα πιο λαμπρά της φορέματα, ρίχνει στο πρόσωπό της την πιο καλοκάγαθη γλυκάδα και γιορτάζει την έπιστροφή των «άσώτων». Τό τόσο άληθινό είναι αυτό, τό ξέρει κι' ο πιο άπλος άνθρωπος του λαού, που χωρίς να είναι μεμυημένος στο βαθύτερο πνεύμα της, αισθάνεται πρωτόγνωρα τό εγκάρδιο καλοσώρισμά της. Φεύγει άπ' την πόλη, φουρτουνιασμένος, με την ψυχή του γεμάτη άναταραχή, τα νεύρα του έρεθισμένα, τό μάτι του ζοφερό, τη σκέψη του μαύρη και παραπλανημένη και καθώς φτάνει στο βουνό και ξεπλώνει στη φουντωμένη ράχη του, νιώθει να γαληνεύει με μερώνη ή ψυχή του, να καθαρίζει τό μάτι του κι' ή σκέψη του να γίνεται λαγαρή σά τό «λάλον ύδωρ» σά «παγά λαλέουσα». "Όλα ώμορφαίνουν μπρός του. 'Αλαφρώνει την καρδιά του, γίνεται παιδί. "Ένα παιδί χαρωπό, έτοιμο να κυλιστεί στα χόρτα, να αγαλιάσει τα δένδρα και τους θάμνους, να χοροπηδήση και να παίξει. "Ο 'ιδιος δέν άγανωρίζει τον έαυτό του. 'Υποσυνείδητη αιστάνεται πως έχει ξαναγεννηθεί. Πώς καινούργιοι κόσμοι, πως νέες δυνάμεις άναφτερώθηκαν και κυκλοφέρουν μέσα του. Και όταν έρχεται ή ώρα του γυρισμού στην πόλη, έχει πιο γνωρίσει με τη μεγάλη και τόσο γενναιοκαρδη Μάνα Φύση και φεύγει με την άπόφαση να ξαναγυρίσει όσο τό δυνατό πιο σύντομα κοντά της.

'Αλλά αν ή Μάνα μας ή Φύση, είναι τόσο καλή και τόσο άμνηστική, ώστε να τό νιώθη κι' ο άπλος άνθρωπος του λαού, αυτός που ό σκληρός σύγχρονος κοινωνικός βίος στάθηκε άφορμή να μένει δεμένος στο μαγγανοπήγαδό του με παρωπίδες στα μάτια, να ζει μακριά της, έμεις οι φυσιολάτρες, έχουμε χρέος να ύποβοηθήσουμε τη στενώτερή του γνωριμία. Πρέπει να πετύχουμε με τη δουλειά μας να κατακτήση τό πνεύμα της, να μπει στη ψυχή της τό συντομώτερο, για να χαρή πιο πλατείαι τους μυστικούς και πολύμορφους θησαυρούς της. "Έχουμε ύποχρέωση δηλαδή να γίνουμε οι «ξεναγοί» του. Αυτόι που θα τον κάνουν να νιώση τη γλώσσα της. Τότε εκπληρώνουμε τό σκοπό μας σά πραγματικοί φυσιολάτρες.

Και θα τό πετύχουμε αυτό, όταν ό καθένας στον όμιλό μας, στο σύλλογο, στον

τομέα του ανοίγει κι αυτός την άγκαλιά του στον άνθρωπο του λαού. "Όταν σκεφθούμε από ποιές τεράστιες άποστάσεις έρχεται κοντά. "Από ποιές άτμόσφαιρες και συνθήκες. "Όταν άναλογισθούμε ότι ό άνθρωπος του λαού που φτάνει για πρώτη φορά δίπλα μας, είναι σά νάρχεται από άλλους κόσμους. "Από κόσμους, σκοτεινούς, άποτρόπαιους, όπου έμενε μανταλωμένη ή ψυχή του, χωρίς να αιστάνεται άπάνω της άχτίνα ήλιου...

"Ας σκεφτούμε λίγο τον έαυτό μας, πριν να γνωριστούμε με τη Μάνα Φύση, για να βρούμε τί φέρνει μέσα του ό άνθρωπος του λαού. Ποιά προϊστορία, πόσες «τοξίνες» άπ' αυτές που μοιιάζει τον άπλο, τον άμάθητο άνθρωπο ό σύγχρονος κοινωνικός βίος, για να μη βλέπη τίποτα πέρα από τό μαγγανοπήγαδό του και πόσες συνήθειες... Κι' άς προσπαθήσουμε να τον κάνουμε να ξανάβρει τον έαυτό του. "Έχοντας για βάση τη μεγάλη άλήθεια «ότι ήθικό είναι ό,τι είναι φυσικό», άς του μεταγγίσουμε τα βαθύτερα νάματά της.

Μέσα στη φύση, ό άνθρωπος άντικρύζει τις πραγματικές διαστάσεις του άναστήματός του.

Λευτερώνεται άπ' ό,τι σαθρό, ψεύτικο, φέρνει μέσα του. Νιώθει τον προορισμό του στη ζωή. Τό χρέος του τό κοινωνικό, την ιερή άποστολή του, σαν οικοδόμου πολιτισμού.

Με τη δική μας φυσιολατρική άγωγή, με την άνεπιτήδευτη άγάπη και την καλωσύνη μας, με τό ανοιχτόκαρδο πλησίασμά του, θα τον ανεβάσουμε στο αιώριο και πανανθρώπινο νόημά της. Θα τον άπαλλάξουμε άπ' ό,τι επίκτητο, φέρνει άπάνω του και θα τον κάνουμε άξιο της μεγάλης και τόσο γενναιοδωρης Μάνας μας!

Τό Διοικητ. Συμβούλιο
του Πανός
ΕΥΧΕΤΑΙ
στα μέλη και στους φί-
λους του Συνδέσμου
ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ

«ΠΑΝ»

ΤΟ ΣΑΝΑΤΟΡΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΡΝΗΘΟΣ

ΕΝΑ ΙΔΡΥΜΑ ΣΥΝΥΦΑΣΜΕΝΟ ΜΕ ΤΗΝ ΤΟΥΡ. ΠΡΟΟΔΟ ΤΟΥ ΒΟΥΝΟΥ

Του κ. ΒΑΣΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

“Όσοι ανεβαίνουν στην Πάρνηθα, τὸ ὠραίο αὐτὸ βουνὸ τῆς Ἀττικῆς, ξέρουν τὸ ἐπιβλητικὸ κτίριο ποὺ βρίσκεται λίγο πρὶν ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τῆς Ἀγίας Τριάδος καὶ εἶναι γνωστὸ ὡς «Σανατόριον Πάρνηθος». Ἡ ἱστορία τοῦ ἱστορίου 50 ἐτῶν, εἶναι συνυφασμένη κατὰ περίεργο τρόπο μετὰ τὴν τουριστικὴν πρόοδο τοῦ ἐλατοσκέπαστου βουνοῦ μας, ἡ ἰδρυσὴ τοῦ ὁφείλεται στὴ Φαιναρέτη” ἔβερτ καὶ στὸ γιό τῆς Κωνσταντίνου Φούγκ, βαυαρικῆς καταγωγῆς, ποὺ ἀγάπησαν πολὺ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἔφθσαν ἕνα σημαντικό μέρος τῆς περιουσίας των στὸ θεραπευτήριον «Εὐαγγελισμός» γιὰ νὰ γίνῃ στὴν Πάρνηθα «Νοσοκομεῖο Φθισιῶντων» μετὰ τὸν τίτλο «Νοσοκομεῖον Γεωργίου Σταύρου καὶ Γεωργίου Φούγκ». Τὰ σχετικὰ διατάγματα, μετὰ τὴν τὴν διαθήκην τῶν ἀειμνήτων αὐτῶν εὐεργετῶν, ἐξεδόθησαν στὴν 26 Ἀπριλίου 1906 καὶ ἐδημοσιεύθησαν στὸ ὑπ’ ἀριθ. 101)26-4-1906 φύλλον τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

Τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἡ Πάρνηθα ἦταν ἕνα βουνὸ ἄγνωστο γιὰ τοὺς Ἀθηναίους, ποὺ τὸ ἐχάιροντο μόνο τὰ τσακάλια, οἱ ἀλεπούδες, κάπου - κάπου καὶ οἱ λύκοι καὶ οἱ χωρικοὶ τῶν γειτονικῶν χωριῶν, τοῦ Μενιδίου, τῆς Χασιάς, καὶ ποὺ μονάχα μερικοὶ θαρραλέοι ὀρειβάτες τολμοῦσαν νὰ τὴν πατήσουν. Πρέπει ἀκόμα νὰ ἔχουμε ὑπ’ ὄψιν μας ὅτι ὁ δρόμος σταματοῦσε στὸ Μενίδι, ποὺ οἱ κάτοικοί του ἐβλεπαν μετὰ πολλὴν καχυποψία κάθε τολμηρὸ ποὺ θὰ ἐπιχειροῦσε τὸν ἄλλο τῆς ἀνόδου στὸ βουνό. Καὶ δικαίως, ὑπῆρχαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἀνθρωποὶ ποὺ διερωτῶντο ἂν οἱ δωρηταὶ εἶχαν «ὕγιες τὸ σῶμα καὶ τὰς φρένας», ὅπως γράφουν στὴς διαθήκες τους. Καὶ δικαίως ἐτονίσσαμε ὅτι ἡ τουριστικὴ πρόοδος τοῦ βουνοῦ ἔχει κάποια ἄμεση σχέση μετὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ σανατορίου.

Μετὰ τὴ δημοσίευσιν τῶν ἱδρυτικῶν διαταγμάτων, ἀπεγράφη ἡ περιουσία τῶν δωρητῶν, συνεστήθη ἀπὸ τὸν «Εὐαγγελισμό» χωριστὴ ἐφορεία τοῦ μέλλοντος νὰ ἀνεγερθῇ σανατόριον, ἀρχίσαν οἱ ἐρευνες γιὰ τὴν ἐξέυρεσιν τοῦ καταλλήλου χώρου, ποὺ ἐπὶ τέλους ἐξευρέθηκε καὶ ἀπαλλοτριώθηκε καὶ στὰ 1913 ἀρχισε ἡ οἰκοδόμησιν δοκιμαστικοῦ ξυλίνου περιπτέρου, σὲ ὕψόμετρο 1050 μέτρα περίπου, καὶ σὲ ἀπόστασιν 28,5 χιλιομέτρων ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Τὸ περίπτερον τελείωσε στὰ 1914 καὶ ἡ λειτουργία του ἀρχισε στὴν 9 Αὐγούστου τῆς ἴδιας χρονιάς, ἀφοῦ διανοίχθηκε ἡ μόνιμη ὁδὸς

γιὰ τὴν ἐπικοινωνίαν καὶ περιελάμβανε 15 κρεβάτια. Στὰ 1916 τὸ ξύλινο αὐτὸ περίπτερον ἐπεξετάθη καὶ τὰ κρεβάτια αὐξήθηκαν σὲ 20. Στὰ 1919 προσετέθη περίπτερον γιὰ τοὺς φυματικούς ἀξιωματικούς.

Καὶ φθάσαμε σὲ μιὰ «ἱστορικὴ ἀπόφαση» γιὰ τὴν τουριστικὴν πρόοδο τῆς Πάρνηθας: εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ δρόμος ἀπὸ τὸ Μενίδι στὴν Ἀγία Τριάδα ἀρχισε στὰ 1916, ἀλλὰ δὲν εἶναι γνωστὸ ὅτι γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ δρόμου αὐτοῦ τὸ σανατόριο, δυνάμει συμβάσεως ποὺ ὑπεγράφη μεταξὺ Δημοσίου καὶ Νοσοκομείου στὴν 22 Ἀπριλίου 1925, ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συμμετάσχῃ στὴν κατασκευὴ τῆς ὁδοῦ διὰ κονδυλίου δραχμῶν 1.000.000, ποσοῦ πολὺ σημαντικοῦ γιὰ τὸν καιρὸ ἐκεῖνο.

Στὰ 1927 ἔγιναν νέες ἐπεκτάσεις καὶ τὰ κρεβάτια αὐξήθηκαν σὲ 32. Στὰ 1931 τελειώνει ὁ δρόμος ποὺ συνέδεσε τὸ Μενίδι μετὰ τὴν Ἀγία Τριάδα, τοῦριστικὸ κατ’ ὀρθὴν τῆς ἐποχῆς καὶ ἀνοίγονται νέοι ὁρίζοντες γιὰ τὴν ἐξέλιξιν τοῦ σανατορίου. Στὰ 1934 ἀρχίζει ἡ ἀνέγερσιν νέου λιθοκτίστου κτιρίου, ποὺ ἀποπερατώθηκε σὲ τρία στάδια, στὰ 1935 ἡ ἀνατολικὴ πτέρυγα, στὰ 1936 ἡ δυτικὴ καὶ στὰ 1938 ἡ κεντρικὴ καὶ ἡ ἀκραία καὶ τὰ κρεβάτια ἀνέρχονται σὲ 200.

Ἀπὸ τότε ἡ πρόοδος τοῦ σανατορίου εἶναι μεγάλη, τόσο σὲ προεκτάσεις ὅσο καὶ σὲ ἀριθμὸ κρεβατιῶν μετὰ τὴν ἀσθενῶν τὸ 1949 ποὺ ἐνοσηλεύοντο 330 ἄρρωστοι. Δυστυχῶς ἀπὸ τὸ 1954 ἀρχίζει ἡ παρακμὴ καὶ στὰ 1957 οἱ ἄρρωστοι περιορίζονται μόνο στοὺς 85 καὶ ὁ «Εὐαγγελισμός» ἀναγκάζεται νὰ τὸ κλείσῃ, ἀφοῦ προηγουμένως ἐζήτησε τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Ὑπουργείου Προνοίας, Ἐργασίας καὶ τοῦ Ι.Κ.Α. γιὰ νὰ μὴ φθάσῃ στὴ θλιβερὴ αὐτὴ ἀπόφαση. Ποῦ ὁφείλεται ἡ ἀραίωσιν τῶν ἀσθενῶν; Οἱ ἀρμόδιοι τοῦ «Εὐαγγελισμοῦ» τὴν ἀποδίδουν στὸ Ι.Κ.Α. ποὺ ἔπαυσε νὰ στέλνῃ φυματικούς καὶ τὸ Ι.Κ.Α. πάλιν ἰσχυρίζεται ὅτι δὲν φταίει αὐτὸ ἀλλὰ οἱ ἄρρωστοι, ποὺ βάσει τοῦ «δικαιώματος ἐπιλογῆς» προτιμοῦν ἄλλα σανατόρια πλησιέστερα τῶν Ἀθηνῶν.

Τώρα τὸ ἐπιβλητικὸ κτίριον καταρρεῖ σιγὰ - σιγὰ ἐγκαταλελειμμένο, χωρὶς καμμιὰ συντήρησιν. Κανεὶς ἀρμόδιος δὲν συγκινεῖται ἀπὸ τὴν καταστροφὴ αὐτὴ, ἐνῶ θὰ μπορούσε νὰ ἀγορασθῇ εἴτε ἀπὸ τὸν Ε.Ο.Τ., εἴτε ἀπὸ τὸ Κράτος, καὶ νὰ χρησιμοποιηθῇ γιὰ ξεναδόχειο μέσῃς κατηγορίας ἢ γιὰ τουριστικὸς ξεγῶν ἢ γιὰ ὁτιδήποτε ἄλλο χρήσιμο στὸν τόπον.

ΕΚΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Ἐχει γίνῃ παράδοση στὸν Σύνδεσμό μας ἡ διοργάνωσιν μετὰ ἐπιτυχίαν ἐκδρομῶν στὸ ἐξωτερικόν. Ἐστὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πρωτυπία τῆς διοργανώσεως σιδηροδρομικῶς ἐκδρομῆς στὸ ἐξωτερικόν, Αὐστρία—Γερμανία, γιὰ τὸ Πάσχα, ἀποφασίσθηκε ἡ διοργάνωσιν ἐκδρομῆς γιὰ τὸ καλοκαίρι. Οἱ λεπτομέρειες θὰ ἀνακοινωθοῦν ἐγκαίρως, πάντως ἡ ἐφετηνὴ μας καλοκαιρινὴ ἐκδρομὴ θὰ περιλαμβάνῃ περισσότερα μέρη μετὰ πλουσιότερο περιεχόμενον ἀπ’ τὴς ἄλλες χρονίες.

Ὅλα τὰ μέλη καὶ οἱ φίλοι μας ποὺ σκοπεύουν νὰ ἐκδράμουν ἐφέτος στὸ ἐξωτερικόν, ἂς τὸ ἔχουν ὑπ’ ὄψιν τοὺς αὐτοὺς, ὅπως καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι πάντοτε οἱ ἐκδρομῆς μας αὐτὲς καταβάλλεται προσπάθεια νὰ εἶναι ὅσο τὸ δυνατό φθηνότερες.

ΟΙ ΕΚΔΡΟΜΕΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Πλουσιότατο εἶναι ἐφέτος τὸ Πασχαλινὸ πρόγραμμα τῶν ἐκδρομῶν μας, ὅπως ὅλοι θὰ ἀντελήφθωσιν ἀπ’ τὸ ἰδιαίτερον τεῦχος τῶν Πασχαλινῶν ἐκδρομῶν ποὺ κυκλοφόρησε. Οἱ ἐκδρομῆς μας ἀγκαλιάζουν ὅλες τὶς ὑπέροχες ὁμορφίαις τῆς ὠραίας πατρίδος μας. Δὲν μένει παρὰ ἡ ἐκλογὴ, ἀνάλογη φυσικὰ μετὰ τὴς ἡμέρας ποὺ διαθετεῖ ὁ καθένας μας καὶ κατὰ τὸ πολὺ οὐσιώδεις: ἡ ἐγκαίρην δήλωσιν συμμετοχῆς.

ΟΙ ΠΡΟΒΟΛΕΣ ΣΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Ἐμπρὸς σὲ μεγάλο κοινὸ ἀπὸ μέλη καὶ φίλους μας συνεχίσθηκαν καὶ θὰ συνεχισθοῦν κάθε δευτέρῃ Πέμπτῃ οἱ προβολῆς φωτεινῶν εἰκόνων στὰ γραφεῖα μας. Οἱ προβολῆς αὐτὲς παρουσιάζουν μεγάλο φυσιολατρικὸ καὶ τουριστικὸ ἐνδιαφέρον, γι’ αὐτὸ συνιστοῦμε σὲ ὅλους τὴν παρακολούθησιν τους.

Η ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΙΣ ΜΑΣ

Ἡ κατασκήνωσιν μας, σύμφωνα μ’ ἀπόφασιν τοῦ Δ.Σ., θ’ ἀρχίσῃ στὴν 21 Ἰουνίου. Εἶναι γνωστὸ τὸ ὑπέροχον φυσικὸ περιβάλλον τοῦ κτήματος καθὼς καὶ οἱ ἀνέσεις ποὺ, μετὰ ἀπὸ τόσες προσπάθειες, παρ-

έχονται στὴν κατασκήνωσίν μας. Γι’ αὐτὸ συνιστοῦμε στὰ μέλη καὶ φίλους μας, ποὺ θὰ ἤθελαν νὰ κατασκηνώσωσιν, νὰ δηλώσωσιν ἐγκαίρως συμμετοχὴν, ἀφοῦ μελετήσωσιν τὸν Κανονισμό Κατασκηνώσεως, ποὺ θὰ ἀνακοινωθῇ στὰ γραφεῖα μας, γιὰτὶ μόνον μετὰ τὴν πιστὴν τήρησιν τῶν διατάξεων του—ἂς μὴ νομισθῇ ὅτι θὰ εἶναι καὶ τόσο αὐστηρὸς—θὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ εὐρυθμὴ λειτουργία τῆς κατασκηνώσεως μας πρὸς τὸ καλῶς νοούμενον συμφέρον ὅλων τῶν κατασκηνωτῶν.

Ο ΠΕΖΟΠΟΡΙΚΟΣ

Ὁ «Πεζοπορικὸς Σύνδεσμος Ἀθηνῶν», κλείνει ἐφέτος τὴν πρώτην δεκαετίαν τῆς δημιουργικῆς ζωῆς του. Τὸ σωματεῖον αὐτὸ ἀνέπτυξε κατὰ τὰ δέκα χρόνια ποὺ πέρασαν ἀξιόλογον καὶ ζηλευτὴν δρᾶσιν στὸν τομέα κυρίως τῆς ὀρειβάσεως.

Τὰ μέλη του ἀνέβηκαν πολλὰς κορυφῆς, τὶς περισσότερες ἀπὸ κάθε ἄλλο κατὰ τὸ 1958 καὶ ὅσο πάει δείχνουν καὶ μεγαλύνουσαν δραστηριότητα.

Ὁ «Πάν» διαπιστώνει μετὰ εὐχαρίστησιν μεγάλην ὅτι οἱ πεζοπόροι ποὺ πάτησαν κατὰ καιροὺς τὶς διαφορὰς κορυφῆς ἦσαν οἱ περισσότεροι νεοὶ τῆς ἡλικίας ὀρειβάτες, ἡ ἐπίτευξιν αὐτῆς τιμῆς ὅλως ἰδιαίτερα τὸν «Πεζοπορικόν» καὶ πρέπει νὰ προκαλέσῃ τὴν ὁμόφωνον ἀναγνώρισιν ὅλων τῶν ἀδελφῶν σωματείων.

Ὁ Σύνδεσμός μας εὐχεται στὴν διοίκησιν καὶ τὰ μέλη τοῦ «Πεζοπορικοῦ» σταθερὰ καὶ διαρκὴ πρόοδον.

ΤΟ ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιον, ποὺ ἐξελέγη ἀπὸ τὴν Γενικὴ Συνέλευσιν τῶν μελῶν μας τῆς 18ης Ἰανουαρίου ἐ.ε. καθιερώθη σὲ σάμα ὡς ἑξῆς: Πρόεδρος: Κάρης Καλλιφατίδης, Ἀντιπρόεδρος: Κωνσταντῖνος Τουλούπας, Γεν. Γραμματεὺς: Πέτρος Μέξης, Εἰδ. Γραμματεὺς: Ἰωσήφ Κόκκας, Ταμίας: Ἀργύρης Κάλμπαρης, Ἐφοροὶ Ἐκδρομῶν: Χρήστος Βενιέρης, Σόλων Κωνσταντῖνου, Ἐφοροὶ Κτήματος: Χρήστος Κάμαρης, Γεώργιος Φάντης, Ἐφορος Γραφείου: Μιχαὴλ Σταυρουλάκης, Σύμβουλος: Στυλιανὸς Ραυτοπούλας.

Η ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Το 1ο τρίμηνο του 1959 έληξε με αίσιους οίονους. Η έκδρομική κίνηση παρουσιάζεται ελαφρώς ηυξημένη από την αντίστοιχο χρονική περίοδο του 1958. Προεκρήνυθησαν 38 ημερήσιες και πολυήμερες έκδρομές. Πραγματοποιήθηκαν 17, από τις οποίες 4 έκτακτες. Η συμμετοχή έκδρομένων έφθασε τόν άριθμό 550.

Σε λεπτομέρειες οι έκδρομές είναι οι έξης:

● Τήν 1η του έτους 38 έκδρομείς προωθήθηκαν με τó πούλλμαν στό "Όρνιο όπου κόπηκε ή καθιερωμένη πίττα τής κορυφής. Έχασε, είναι άλήθεια, τή γραφικότητά τής ή τελετή. "Ός λίγα χρόνια πριν «ύπό βροχήν και χιόνιας» μετεφέρετο ύπό μάλης ή πίττα από τήν 'Αγία Τριάδα στήν κορυφή, Καραμπόλα. "Αλλάξαν όμως οι καιροί, με τήν κατασκευή τού δρόμου «έπληθύνθησαν» οι συμμετοχές όχι όμως και οι πιστοί.

● Στίς 6 'Ιανουαρίου, με τήν εύκαιρία των Θεοφανείων και τήν ώραία χριστιανική έορτή τής καταδύσεως τού σταυρού, ή συνειθισμένη μας έκδρομή στήν Ραφίνα—Μάτι συγκέντρωσε 19 έκδρομείς. Τό αυτοκίνητο, άφού παρέμεινε στήν Ραφίνα γιά τήν παρακολούθηση τής έορτής, συνέχισε γιά τó Κτήμα μας στό Μάτι όπου και έγινε ή διήμερευση.

● Στίς 11 'Ιανουαρίου οι προετοιμασίες και φροντίδες γιά τήν Τακτική Γενική Συνέλευση δέν άφησαν περιθώριο γιά έκδρομή.

● 'Η 18η πέρασε άπρακτη από έκδρομή πρós χάρη τής έτήσιας Τακτικής Γενικής Συνελεύσεως.

● Με τó νέο Διοικητικό Συμβούλιο μιá ώθηση ένθουσιασμού άλλα και καλής διαθέσεως συγκέντρωσε στίς 25 'Ιανουαρίου άρκετούς έκδρομείς.

35 άτομα πήγαν με πούλλμαν στόν Κάλαμο και 'Αγ. Αποστόλους.

31 έκδρομείς με ένα ύπερπλήρες λεωφορείο άνέβηκαν στήν Πάρνηθα.

Μιά πενταμελής ομάδα έκαμε τήν διαδρομή Μόλλα—Λημικό—'Αη—Γεώργης—'Αη Νικόλας—Αύλων (Κακοσάλεσι), άπ' όπου με τήν ταχεία άμαξοστοιχία έφθασαν στίς 22.00' στήν 'Αθήνα.

Ο Φεβρουάριος, φτωχότερος σε συμμετοχή, έχει στό ένεργητικό του και μιá άνάβαση.

● Τήν 1.2. 16 πεζοπόροι έκαμαν τήν διαδρομή Πεντέλη—Μάτι, Πεντέλη—Πικέρμι σε δύο ομάδες. 'Η πρώτη ομάδα διήμερευσε στό Κτήμα μας, ή δεύτερη στό Μοναστήρι τής Νταού.

● Στίς 8.2 ένα λεωφορείο με 22 έκδρο-

μείς πήγε στά Βίλλια και Πόρτο Γερμενό. Χιόνια στά Βίλλια, λιακάδα στά Αιγόσθενα.

● Στίς 15.2 οι καθυστερημένες δηλώσεις ματαίωσαν τήν έκτέλεση τού προγράμματος.

● Στίς 22.2 ένα πούλλμαν με 22 άτομα ξεκίνησε γιά Λουτράκι—Μπίσια. Στίς βρύσες και στά τριγύρω διήμερευσαν εκείνοι πού δέν άκολούθησαν τούς όρειβάτες. 'Η όρειβατική ομάδα άνέβηκε στήν Παλιοβούνα γιά νά κατέβη στό Λουτράκι άπ' τόν 'Όσιο Πατάτιο. 'Αφού ξεκουράστηκαν λίγο στήν πόλη επέστρεψαν όλοι μαζί, με τούς τουρίστες, στήν 'Αθήνα.

● Ο Μάρτης ξεκινά έλπιδοφόρος. Μολονότι έβδομάδες πέρασαν από τή μέρα πού έρριξε χιόνι οι 31 έκδρομείς μας τής 1.3 άναγκάστηκαν νά πεζοπορήσουν γιά νά φθάσουν στό καταφύγιο Ε.Ο.Σ. γιά τήν χιόνι έμπόδιζε τó αυτοκίνητο νά φθάσει εκεί. Στά χιόνια οι περισσότεροι χαρήκαν τήν ήμέρα τους. Μιά ομάδα 5 πεζοπόρων έκαμε τήν διαδρομή Κορομηλιά—Κατσιμίδι—Βαρυμπόμπη, βαδίζοντας σε άφθονο χιόνι.

● Στίς 8.3 Τό λεωφορείο μετέφερε 22 έκδρομείς στόν 'Αγιο Μερκούριο—Μαλακάσα—Κιούρκα. 'Η πεζοπορική ομάδα έκαμε τήν διαδρομή κορυφή Μπελέτσι—Κιούρκα, άπ' όπου όλοι μαζί έφυγαν γιά τήν 'Αθήνα.

● Στίς 15—16.3. με τήν εύκαιρία των 'Απόκρεω—Καθαράς Δευτέρας μιá ναυλομένη αυτοκινητάμαξα, με έπίσης ναυλωμένη ήλεκράμαξα τού όδοντωτού, μετέφερε 62 έκδρομείς μας στά Καλάβρυτα και Μέγα Σπήλαιο, τούς σπουδαίους αυτούς τουριστικούς χώρους, γιά τούς όποιους πρέπει νά λαμβάνεται πάντοτε ειδική φροντίδα κάθε διήμερο άργίας. 'Απρογραμμάτιστη, άπροπαγάνδιστη ή έκδρομή αυτή συγκέντρωσε τόσο πολλούς, ένω άλλοι, πού κάπως άργότερα τó πληροφορήθησαν, έμειναν χωρίς θέση. Τούς άτυχήσαντας αυτούς ύποσχόμεθα νά ίκανοποιήσουμε σε πρώτη εύκαιρία.

● Τις ίδιες ήμερομηνίες ένα πούλλμαν με 29 έκδρομείς έφερε τούς θεατές τού πατρινού καρναβαλιού στήν Πάτρα. 'Αφού διενυκτέρευσαν στά Σελιανίτικα, ξεκίνησαν τήν Καθαρή Δευτέρα γιά τήν Ναύπακτο—Λιδωρίκι—Δελφούς—'Αθήνα. Τό πλούσιο πρόγραμμα και ή ώραία διαδρομή άφησαν έντυπώσεις άξέχαστες όχι μόνον σε κείνους πού γιά πρώτη φορά κάνουν τήν διαδρομή αυτή, άλλα και στούς άλλους πού πολλές φορές πέρασαν τήν έντυπωσιακή αυτή γωνία τής πατρίδας.

● Τό αυτό διήμερο, άλλο πούλλμαν με 31 έκδρομείς έδωσε στούς έπιβάτες του τήν εύκαιρία νά χαρούν τó πατρινό καρναβάλι άλλα και νά έπισκεφθούν άνετα τόν θησαυρό τής 'Ολυμπίας, γυρνώντας

Συνέχεια στή σελίδα 36

Γιά νά διευκολύνεται τó έργο τού έφόρου έκδρομών παρακαλούμε νά δηλώνετε συμμετοχή από τήν αρχή τής έβδομάδας γιά τις ήμερήσιες, μόλις δέ κυκλοφορήσει τó πρόγραμμα γιά τις πολυήμερες έκδρομές.

Καμιά δήλωση συμμετοχής δέν δεσμεύει τόν Σύνδεσμον, άν δέν συνοδεύεται με τήν πληρωμή των έξόδων έκδρομής.

Στίς πολυήμερες ή άλλαγή θέσεων είναι ύποχρεωτική. Ο άρχηγός διατάσσει, κατά εύλογα χρονικά διαστήματα, άνάλογα με τήν κατάσταση τού δρόμου, μετατόπιση άνά μιá θέση πρós τά ΠΙΣΩ.

Οι δύο πρώτες άριστερά θέσεις τού αυτοκινήτου διατίθενται μόνιμως γιά τόν άρχηγό, ή δέ παράλληλη πρós τόν οδηγό θέση διατίθεται γιά άποβλεπτες άνάγκες.

Οι άρχηγοί των έκδρομών μπορούν νά αλλάξουν τó πρόγραμμα όταν ύπάρχει άνωτέρα βία. Δηλώσεις συμμετοχής δεκτές στά Γραφεία μας τó πρωί 11—12.30' τó βράδυ 6.30—9 μ.μ. Πληροφορίες Τηλ. 20—291.

Έπεξήγηση συντημένων λέξεων κειμένου έκδρομών:

Αν.—'Αναχώρηση, Αφ.—'Αφιξη, Έπ.—'Επιστροφή, Δση—Διανυκτέρευση, Συν.—Συνέχισή

ΚΥΡΙΑΚΗ

5.4.59

Λόγω των δημαρχιακών έκλογών ή έκτέλεση των έκδρομών πού προγραμματίσθηκαν στό δελτίο 'Ιανουαρίου—Μαρτίου 1959 ματαιώνεται.

ΚΥΡΙΑΚΗ

12.4.59

α) ΣΑΛΑΜΙΝΑ

(Με πούλλμαν ή λεωφορείο και πορθμείο) Κυριακή 12.4.59. 'Αναχώρηση στίς 8.00' γιά τó Πέραμα Μεγάρων—Φανερωμένη—Σαλαμίνα—Αιάντειον (Μούλκι). 'Αφού κατέβουν οι πεζοπόροι γιά τήν Μονήν 'Αγίου Νικολάου (1.15'), τó αυτοκίνητο θά συνεχίση γιά τήν είσοδο των εγκαταστάσεων τού Ν.Α.Τ.Ο., άπ' όπου θά πεζοπορήσουν οι έκδρομείς γιά τήν Φλεβαριώτισσα (0.10'). 'Αναχώρηση από τó Ν.Α.Τ.Ο. στίς 17.50', από τó Αιάντειο στίς 18.00' γιά τήν Κακή Βίγλα—Σελήνια—'Αμπελάκι—Καματερό—Παλούκια, άπ' όπου με τó πλοίο πορθμείο, στίς 20.00' γιά τó Πέραμα Πειραιώς—'Αθήνα.

Πιθανά έξοδα δρχ. 35—38.

ΚΥΡΙΑΚΗ

19.4.59

α) ΥΛΙΚΗ - ΣΑΓΜΑΤΑΣ

(Με πούλλμαν ή λεωφορείο) γιά τουλύπες 'Αναχώρηση στίς 7.30' γιά Θήβα—'Υπατο (Σύρτζι)—Μουρίκι—'Αντλιοστάσιο 'Υλικής—Πλατανάκι (έφ' όσον τó έπιτρέψη ή κατάσταση τού δρόμου), 'Όσοι είναι γιά τήν Μονή Σαγματά—Πλατανάκι θά κατέβουν στό Σύρτζι και θά πεζοπορήσουν 2.30'.

Έπιστροφή από Πλατανάκι 18.30', από

Μουρίκι 19.00', γιά Θήβα—'Αθήνα (χ)τρα 184). Παραμονή στή Θήβα 0.30'.

Πιθανά έξοδα δρχ. 45—50.

β) ΠΑΡΝΗΘΑ

(Με λεωφορείο ή πούλλμαν)

'Αναχώρηση στίς 7.30' γιά 'Αγ. Τριάδα—'Όρνιο—Καταφύγιο Ε.Ο.Σ.

'Επιστροφή από τó Καταφύγιο 18.00', από 'Αγ. Τριάδα 18.30' κατ' εύθειάν γιά τήν 'Αθήνα.

Πιθανά έξοδα δρχ. 25—26

ΚΥΡΙΑΚΗ

26.4.59

α) ΜΑΤΙ — ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΠΑΝΟΣ

(Με λεωφορείο)

'Αναχώρηση στίς 7.30' διήμερευση στό κτήμα μας.

Έπιστροφή 19.00'.

Πιθανά έξοδα δρχ. 25—26

β) ΓΕΡΑΝΕΙΑ

(ύψ. 1350 μ.) 'Ορειβατική

'Αναχώρηση στίς 7.30' με φορτοαξί γιά Μέγαρο—'Αέρα. 'Ανάβαση στήν κορυφή, κατάβαση στήν πηγή Γκούρα—'Αέρα (4.15'). 'Επιστροφή 18.00'.

Πιθανά έξοδα δρχ. 33—35

γ) ΔΕΛΦΟΙ - ΑΡΑΧΩΒΑ

(Με πούλλμαν)

'Αν 7.30' γιά Δεβαδειά—Πηγές 'Ερ-κυνα—Δελφούς. 'Επίσκεψη τού Μουσείου, γεύμα, περιήγηση τού 'Αρχαίου Χώρου.

'Αν 19.00' γιά 'Αράχοβα—(παραμονή 30') Θήβα—'Αθήνα.

Πιθανά έξοδα 60—65

ΕΚΔΡΟΜΕΣ ΠΑΣΧΑ 1959

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΓΙΟΥΚΟΣΛΑΒΙΑ—ΑΥΣΤΡΙΑ—ΒΑΥΑΡΙΑ

25.4—10.5 με ταχεία άμαξοστοιχία Βας και ποταμόπλοιο. Έξοδα δρχ. 890. Δια-
νυκτέρευτρα 600 περίπου.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

α) ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ—ΘΡΑΚΗ

30.4—5.5.59. Με πούλλμαν και ταχεία
άμαξοστοιχία. Λάρισα—Έδεσσα—Πέ-
λλα—Θεσσαλονίκη—Σέρραι—Δράμα—Ξάν-
θη—Κομοτηνή—'Αλεξανδρούπολις—Διδυμό-
τειχο—'Ορεστιάς—Πόρτο Λάγιο—Καβάλλα
—Φίλιπποι—'Αμφίπολις—Κατερίνη. Πιθανά
έξοδα δρχ. 530—580.

β) ΒΟΡΕΙΟΣ ΕΥΒΟΙΑ

3—4.5. Με λεωφορείο ή πούλλμαν και
πλοίο πορθμείο. Χαλκίδα—'Αχμέτ 'Αγά-
—Αϊδηψός—'Αρκίτσα—'Αταλάντη—Λεβα-
δεία.

Πιθανά έξοδα 120—130

γ) ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

30.4—5.5. Με πούλλμαν. Σπάρτη—Κοσμάς
—Μονή 'Ελωνας—Μονεμβασιά—Γύθειο—
Μυστράς—Μεγάλη Λαγκάδα—Καλαμάτα
—Μονή Βουλκάνο—Καρύταινα—'Ανδρί-
τσαινα—Ναός 'Επικουρείου 'Απόλλωνος—
Στεμνίτσα. Πιθανά έξοδα δρχ. 330—360.

δ) ΘΑΙΟΣ

30.4—5.5. Με αὐτὸ πούλλμαν και πλοίο
πούλλμαν. Λάρισα—Κοζάνη—Νάουσα—
Πέλλα—Θεσσαλονίκη—Σέρραι—Δράμα—
Καβάλλα—Λιμὴν Θάσου—Περιήγηση νη-
σιού—Φίλιπποι—'Αμφίπολις—Κατερίνη—
Τέμπη ή 'Ολυμπος—'Ελασσώνα.

Πιθανά έξοδα δρχ. 420—460

ε) ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ—ΗΠΕΙΡΟΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑ

30.4—5.5.59. Με πούλλμαν. Λαμία—Κο-
ζάνη—Βέρροια—Νάουσα—'Εδεσσα—Φλώ-
ρινα—Πρέσπες—Καστοριά—Σιάτιστα—Γρε-
βενά—Μέτσοβο—'Ιωάννινα—'Αρτα.

Πιθανά έξοδα 370—410

στ) ΑΝΔΡΟΣ

1—4.5. Με λεωφορείο και πλοίο. Περιή-
γηση του μεγαλύτερου μέρους του νησιού.

Πιθανά έξοδα 125

ζ) ΠΗΛΙΟ

3—5.5. Με πούλλμαν και τραινάκι.
Καμμένα Βούρλα—Λαμία—Στυλίδα—Βόλο
—Πορταριά και λοιπά χωριά Πηλίου—Λά-
ρισα—Μπράλλο.

Πιθανά έξοδα 230—250

η) ΑΙΤΩΛΟΕΥΡΥΤΑΝΙΑ

3—4.5. Με πούλλμαν ή λεωφορείο και
πλοίο πορθμείο. Μεσολόγι—'Αγρίνιο—
Καρπενήσι—Μ. Χωριό—Λαμία—Μπράλλο.
Πιθανά έξοδα 190—210

θ) ΜΕΤΕΩΡΑ—ΤΕΜΠΗ

3—4.5. Με πούλλμαν. Λάρισα—Τέμπη
—Μετέωρα—Καρδίτσα.

Πιθανά έξοδα 210—230

ι) ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

3—4.5. Με πούλλμαν. Τρίπολη—Βυτίνα
'Ολυμπία—Πύργος—Πάτρα.

Πιθανά έξοδα 160—180

ια) ΜΑΤΙ—ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΠΑΝΟΣ

5.5. Με λεωφορείο. 'Αν. 7.30, διημέ-
ρευση στο κτήμα μας. 'Επ. 19.30.

Πιθανά έξοδα 25—26

Για τις παραπάνω εκδρομές έχει
κυκλοφορήσει από τον Μάρτιο έκτα-
κτο δελτίο πασχάλινων εκδρομών,
διανεμηθέν στα μέλη και φίλους του
ΠΑΝΟΣ. Ήδη προγραμματίζουμε
έκτος αυτών και τις παρακάτω εκ-
δρομές.

α) ΠΗΛΙΟ

Λαμία—Λάρισα—Βελεστίνο—Βόλος—
Πορταριά—Χάνια—Χωριά Πηλίου—Σούρ-
πη—Στυλίδα—'Αλαμάνο—Θερμοπύλες—
Καμμένα Βούρλα—'Αρκίτσα—'Αταλάντη.
Διάρκειας 5 ημερών (Μ. Πέμπτη 30.4—
Δευτέρα Πάσχα 4.5.59).

Μέσα μεταφοράς: πούλλμαν ή λεωφο-
ρείο και τραινάκι.

Πιθανά έξοδα κινήσεως δρχ. 250—275.
Μ. Πέμπτη 30.4 'Αν. 15.30' για Μπράλ-
λο—Λαμία. Δ[ση. (Χ[τρα 212).

Μ. Παρασκευή 1.5.—'Αν. 6.30' για Λά-
ρισα. 'Επίσκεψη της πόλεως με το πούλ-
λμαν και συν. για το Βελεστίνο. 'Επίσκε-
ψη στην προτομή του Ρήγα Φερραίου και
συν. για τον Βόλο—Πορταριά. 'Αν. 15.00'
για τα Χάνια. Παραμονή στην ωραία το-
ποθεσία και επίσκεψη της περιοχής. Δίδε-
ται καιρός για ανάβαση στο Πλασιόδη (ύψ.
1543μ, 'Επ. 20.00' για τη Μακρυνίτσα—
Πορταριά. Δ[ση. (Χ[τρα 207).

Μ. Σάββατο 2.5.—'Αν. 7.30' για Βόλο—
'Αγριά—Δρακειά. 'Επίσκεψη του σπιτιού
Τριανταφύλλου με τα θαυμαστά της τέχνης
ξυλόγλυπτα και τοιχογραφίες τοπικής λαϊ-
κής τέχνης. 'Επ. στη 'Αγριά και συν. για
Λεχώνια—Καλά Νερά—'Αφισο—Νιάου—
'Αργαλαστή—Μηλίνα—Λαύκο. Μετάβαση
στη Μονή 'Αγ. 'Αθανασίου όπου υπάρχει
γλυπτή αναπαράσταση της θείας λειτουρ-
γίας. 'Επ. στη Νιάου και συν. για Τσαγ-
καράδα—Κισσό. 'Επίσκεψη της εκκλησίας

'Αγ. Μαρίνας με τις περίφημες τοπογρα-
φικές και ήθογραφικές τοιχογραφίες του
ζωγράφου Παγώνη. Συν. για 'Ανήλιο—
Μακρυρράχη—Χάνια—Πορταριά. Δ[ση.
(Χ[τρα 222).

Στον Βόλο θα γίνει περιήγηση της πόλε-
ως και επίσκεψη των αξιοθεάτων.

Κυριακή Πάσχα 3.5.—'Ελεύθερο πρωΐ-
νό. Στις 10.30' με το αυτοκίνητο για την
Μακρυνίτσα για μιάς ώρας επίσκεψη. Στις
12.30' κοινό γεύμα. 'Αναχώρηση στις
14.00' για Ζαγορά Χορευτό—Ζαγορά. 'Ε-
πίσκεψη στις εκκλησίες 'Αγ. Γεωργίου και
'Αγ. Παρασκευής όπου υπάρχουν τέμπλα
έξαιρετικής τέχνης. Συν. για την Μακρυρ-
ράχη—'Ανήλιο—'Αη Γιάννη. Δ[ση. (Χ[τρα
72).

Δευτέρα Πάσχα 4.5.—'Αναχώρηση 9.30'
για Κισσό—Μούρειο—Τσαγκαράδα—Μη-
λές. 'Επίσκεψη του χωριού και με το
τραινάκι (υπέροχη ιδιότυπη διαδρομή) στις
12.30' δια τον Βόλο. 'Αν. στις 14.00' για
τον 'Αλμυρό—Σούρπη—'Αγ. Πελασγία—
Στυλίδα—Λαμία—'Αλαμάνο—Θερμοπύλες
—Καμμένα Βούρλα—'Αρκίτσα—'Αταλάν-
τη—'Αθήνα. (Χ[τρα 411).

'Εφ' όσον υπάρξει δυνατότητα θα έπι-
σκεφθούμε τη Μονή Ξενίας στη Σούρπη.

β) ΔΥΤΙΚΗ & ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Λαμία—Λάρισα—'Ελασσώνα—Σέρβια—
Κοζάνη—Ζωδόχος Πηγή—Μονή Σουμελά
—Βέρροια—Σέλι—Νάουσα—'Εδεσσα—
Θεσσαλονίκη—Κατερίνη—Τέμπη
Διάρκειας 6 ημερών (Μ. Πέμπτη απόγευ-
μα 30.4—Τρίτη Πάσχα 5.5.59).

Μέσα μεταφοράς: πούλλμαν και λεωφο-
ρείο.

Πιθανά έξοδα κινήσεως δρχ. 310—340
Μ. Πέμπτη 30.4. 'Αν. 15.00 για Λαμία.
Δ[ση. (Χ[τρα 212).

Μ. Παρασκευή 1.5. 'Αν. 6.30' για Λάρισα—
'Ελασσώνα—Σέρβια—Κοζάνη—Ζωδόχο
Πηγή—Καστανιά—Μονή Σουμελά—Βέρ-
ροια—Σέλι—Νάουσα. Δ[ση. Χ[τρα 325.

Περιήγηση των πόλεων και επίσκεψη
των μνημείων και των φυσικών καλλόνων,
ειδικότερα της Μονής Σουμελά και του
Βήματος του 'Αποστόλου Παύλου στην
Βέρροια. Στο Σέλι, το γραφικό χωριό του
Βερμίου, τον μοναδικό στην 'Ελλάδα ωρ-
γανωμένο χώρο χιονοδρομίων, θα πραγμα-
τοποιηθεί επίσκεψη του (ski lift) αναβα-
τήρος.

Μ. Σάββατο 2.4. 'Αν. στις 6.30' για
'Εδεσσα. Περιήγηση της πόλεως επίσκεψη
του θαυμασίου πάρκου και των παρακει-
μένων καταρρακτών ως και του υδροηλεκ-
τρικού εργοστασίου του 'Αγρ. 'Αν. στις
11.00' με το λεωφορείο της γραμμής για
Θ[νίκη. 'Απόγευμα ελεύθερο. Δ[ση. Χιλ. 120
Κυριακή Πάσχα 3.5. 'Ημέρα ελεύθερη.
Δ[ση.

Δευτέρα Πάσχα 4.5. 'Ημέρα ελεύθερη.

'Αν. 18.30' με πούλλμαν για την Κατερί-
νη. Δ[ση. Χ[τρα 103.

Τρίτη Πάσχα 5.5 'Αν. 7.00' με το πούλ-
λμαν για περιήγηση της πόλεως, επίσκεψη
του ωραίου δημοτικού πάρκου και συνέχι-
ση για το Λιτόχωρο—Πλαταμώνα—Τέμπη
—Λάρισα—Λαμία—Μπράλλο—'Αθήνα.

γ) ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ—ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Λαμία—Λάρισα—'Ελασσώνα—Σέρβια—
Κοζάνη—Ζωδόχος Πηγή—Μονή Σουμελά
—Βέρροια—Σέλι—Νάουσα—'Εδεσσα—
Φλώρινα—Πρέσπες—'Αγιος Γερμανός—
Καστοριά—Σιάτιστα—Γρεβενά—Μετέωρα
—Καλαμπάκα—Τρίκαλα—Καρδίτσα

Διάρκειας 5 ημερών. ('Απόγευμα Μ.
Πέμπτης 30.4 έως Δευτέρα Πάσχα 4.5.59).
Μέσα μεταφοράς: πούλλμαν, πλοίο
πορθμείο και βενζινόπλοιο.

Πιθανά έξοδα κινήσεως δρχ. 320 350.
Μ. Πέμπτη 30.4. 'Αν. 25.00' για Λαμία.
Δ[ση. Χ[τρα 212.

Μ. Παρασκευή 1.5. 'Εφαρμόζεται το
πρόγραμμα της προηγούμενης εκδρομής.

Μ. Σάββατο 2.5. 'Αν. 6.30' για 'Εδεσ-
σα. Περιήγηση της πόλεως, επίσκεψη του
πάρκου και των καταρρακτών. 'Αν. 9.30'
για επίσκεψη στο υδροηλεκτρικό εργοστά-
σιο του 'Αγρ. και συνέχιση για 'Αρτισ-
σα—Φλώρινα—Βίγλα—Πισοδέρι—'Ανταρ-
κτικό—Μικρή Πρέσπα—Μεγάλη Πρέσπα—
Λαίμο—'Αγ. Γερμανό. 'Ανάσταση και
δ[ση. Χ[τρα 150.

Κυριακή Πάσχα 3.5. 'Αν. 7.00' για Κα-
στοριά. 'Επίσκεψη της πόλεως, των βυζαν-
τινών εκκλησιών και των αρχοντικών. Στις
15.00' συγκέντρωση στην προβλήτα και
αναχώρηση με βενζινόπλοιο για τη βυζαν-
τινή Μονή Παναγίας Μαυριώτισσας. 'Αν.
απ' την προβλήτα στις 17.00' για Σιάτιστα
—Γρεβενά. Δ[ση. Χ[τρα 123.

Δευτέρα Πάσχα 4.5. 'Αν. 6.00' για Γέ-
φυρα Μοργκάνη—Μετέωρα—Καλαμπάκα
—Τρίκαλα—Καρδίτσα—'Αθήνα. Χ[τρα 422

δ) ΘΕΣΣΑΛΙΑ—ΗΠΕΙΡΟΣ

Λάρισα—Τέμπη—Τρίκαλα—Καλαμπά-
κα—Κατάρτα—Γιάννενα—'Αρτα
Διάρκειας 3 ημερών (Κυριακή Πάσχα
3.5 έως Τρίτη Πάσχα 5.5.59).

Μέσα μεταφοράς: πούλλμαν και πλοίο
πορθμείο.

Πιθανά έξοδα κινήσεως δρχ. 300—330.
Κυριακή Πάσχα 3.5. 'Αν. 7.00' για Λα-
μία—Λάρισα. 'Αν. 15.30' για Τέμπη—'Αμ-
πελάκια—Πυργετό—Λάρισα. Δ[ση. Χ[τρα
416.

Δευτέρα Πάσχα 4.5. 'Αν. 6.30' για
Τρίκαλα—Καλαμπάκα—Γέφυρα Μοργκά-
νη—Κάμπο του Δεσπότη—Κατάρτα—Μέτσο-
βο—Πέραμα—'Ιωάννινα—'Αρτα. Δ[ση.
Χ[τρα 322. 'Επίσκεψη του Μουσείου λαϊ-
κής τέχνης στο Μέτσοβο, του περίφημου
σπηλαίου του Περάματος, του Μουσείου,
Κάστρου και νησιού στα Γιάννενα, του
μικρού Μουσείου της Στρατιάς 'Ηπείρου

του 1912 στο Χάνι Έμιν Άγά και του γεφυριού της Άρτας.

Τρίτη Πάσχα 5.5.—'Αν. στις 8.00' απ' το ξενοδοχείο για επίσκεψη των βυζαντινών εκκλησιών, κυρίως της Παρηγορίτισσας με την καταπλησσομένη αρχιτεκτονική της. Συνέχιση στις 10.00' για 'Αμφιλοχία—'Αγρίνιο—Ζωοδόχο Πηγή—Αιτωλικό—Μεσολόγγι—'Αντίριο—Ρίο—Αίγιο—Ξυλόκατρο—'Αθήνα. (Χ)τρα 388).

ΜΑΪΟΣ

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

9—10.5.59

α) ΡΑΜΝΟΥΣ—ΑΓ. ΜΑΡΙΝΑ

(με λεωφορείο)

10.5. 'Αναχ. 7.30' για Νέα Μάκρη—Σούλι—Λημικό. Πεζή στην Ραμνοῦντα (0.20'). 'Επίσκεψη του ναού και του 'Ομβριάκαστρου. Συνέχιση για την παραλία 'Αγ. Μαρίας. Διήμευση, 'Επιστροφή 19.00'. Πιθανά έξοδα 32—35

β) ΜΑΤΙ—ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΠΑΝΟΣ

(με λεωφορείο)

10.5. 'Αν. 7.30', διήμευση στο κτήμα μας. 'Επιστροφή 19.30'.

Πιθανά έξοδα 25—26

γ) ΚΡΥΟΝΕΡΙ—ΠΗΓΗ ΒΙΛΛΙΑ—ΛΙΟΣΑΤΙ—ΣΙΔ. ΣΤΑΘΜΟΣ ΚΙΟΥΡΚΩΝ

(Με λεωφορείο της γραμμής και ταχεία (άμαξοστοιχία)

10.5. 'Αν. 7.30' από την πλατεία Κάνιγγος για το Κρυονέρι. Πεζή στην Πηγή Βίλλια. Διήμευση. 'Αν. 18.00' για το Λιοσάτι—Σταθμό Κιούρκων. Σύνολο πορείας 3.00' 'Επ. με την ταχεία των 21.20'. 'Αφ. στην 'Αθήνα 21.59'.

Πιθανά έξοδα δρχ. 16

δ) ΖΑΚΥΝΘΟΣ

(Με το τουριστικό πλοίο ΣΕΜΙΡΑΜΙΣ)

'Από 9—11 Μαΐου 1959.

Σάββατον 9.5. 'Αν. από Πειραιά 18.00' για Ζάκυνθο.

Κυριακή 10.5. 'Αφ. 8.00'. Περιήγηση του νησιού. 'Αν. 18.00' για Πειραιά.

Δευτέρα 11.5. 'Αφ. 7.00' 'Εξοδα συμμετοχής από 150 500 δραχμές, αναλόγως της καμπίνας.

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

16 17.5.59

α) ΦΕΝΕΟΣ—ΓΚΟΥΡΑ

(με πούλλμαν)

Σάββατο 16.5. 'Αναχώρηση 15.00 για Κιάτο—Κλημέντι—Κεφαλάρη—Γκούρα. Διανυκτέρευση στα τουριστικά δωμάτια του 'Εθνικού 'Ιδρύματος (Χ)τρα 192).

Κυριακή 17.5. Περίπατος στην ελάτοφυτη περιοχή. 'Αναχώρηση 17.00' για Καστανιά—Στυμφαλία—Καλιάνη—Ψάρι—Γαλατά—Νεμέα. 'Επιστροφή 20.30' (Χ)τρα 186).

Πιθανά έξοδα 90—98

β) ΝΤΟΥΡΝΤΟΥΒΑΝΑ

('Υψ. 2058 μ.) όρειβατική

Σάββατο 16.5. Το πρόγραμμα της προηγούμενης εκδρομής. 'Απ' τη Γκούρα το αυτό το θα προωθηθεί, όσο είναι δυνατό, προς την Μονή 'Αγίου Γεωργίου. Δ)ση.

Κυριακή 17.5. 'Αναχώρηση 5.00 για την κορυφή—Μονή Καλύβια—Γκούρα (6.00'), απ' όπου εφαρμόζεται το πρόγραμμα της προηγούμενης εκδρομής.

Πιθανά έξοδα 90

γ) ΘΟΡΙΚΟ—ΛΑΥΡΙΟ—ΚΑΜΑΡΙΖΑ—ΣΟΥΝΙΟ

(με πούλλμαν)

Κυριακή 17.5. 'Αναχώρηση 7.30' για Μαρκόπουλο—Θορικό. 'Επίσκεψη του αρχαίου θεάτρου και συνέχιση για Λαύριο. Παραμονή 0.45'—Καμάριζα. Διήμευση. 'Η πεζοπορική ομάδα θα κάνει τη διαδρομή Σούριζα—Σούνιο (2.30'). 'Αναχώρηση από Καμάριζα 17.30', από Σούνιο 20.30' για Λεγραινά—Νέα Φώκεια—Βάρκιζα—Βουλιαγμένη.

Πιθανά έξοδα 40—44

δ) ΣΧΙΝΙΑΣ—ΜΑΤΙ—ΚΑΤΑΦΥΓ. ΠΑΝΟΣ

(με λεωφορείο)

17.5 Κυριακή. 'Αν. 7.30' για Μάτι—Σχινιά. 'Επ. από Σχινιά 19.30', από Μάτι 20.30'. Πιθανά έξοδα δρχ. 33—36.

ε) ΠΑΡΝΗΘΑ

(Με πούλλμαν ή λεωφορείο)

17.5. 'Αναχ. στις 7.30' για 'Αγ. Τριάδα—'Ορνιο—Καταφύγιο Ε.Ο.Σ.

'Η πεζοπορική ομάδα θα κάνει τη διαδρομή Μόλλα—Μαλακάσα (4.00'), απ' όπου με την ταχεία στις 21.05' για την 'Αθήνα. 'Αφιξη 22.00'.

'Αναχώρηση του αυτοκινήτου απ' το καταφύγιο 18.00', απ' την 'Αγ. Τριάδα, 18.30', κατ' εὐθείαν για την 'Αθήνα.

Πιθανά έξοδα δρχ. 25—26.

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

23—24.5.59

α) ΩΡΩΠΟΣ—ΕΡΕΤΡΙΑ—ΧΑΛΚΙΣ—ΣΤΕΝΗ—ΚΑΘΕΝΟΙ—ΘΗΒΑ

(με πούλλμαν)

Σάββατο 23.5. 'Αν. 15.00 για 'Ωρωπό. Διαπεραίωση με το πλοίο πορθμείο στην 'Ερέτρια. 'Επίσκεψη του αρχαίου Θεάτρου και συνέχιση για το Λευκαντί—Χαλκίδα. Δ)ση (Χ)τρα 71).

Κυριακή 24.5. 'Ελεύθερο πρωινό, 'Αν. 15.30' για Νέα 'Αρτάκη—Στενή—Καθενοῦς—'Αγ. 'Αθανάσιο. 'Αν. 18.30' για Χαλκίδα—Θήβα—'Αθήνα. (Χ)τρα 190).

Πιθανά έξοδα 60—65

β) ΔΙΡΦΥΣ

(ύψ. 1743 μ.) 'Ορειβατική (με πούλλμαν)

Σάββατο 23.5. 'Αν. 15.00'. 'Ακολουθεί το πρόγραμμα της προηγούμενης εκδρομής ως την Χαλκίδα. Συνέχιση για την Στενή. Διανυκτέρευση. (Χ)τρα 103).

Κυριακή 24.5. 'Εκκίνηση στις 5.00 για το Λυρί—Κορυφή (4.30') επιστροφή στη Στενή. 'Αναχ. 17.00 για εκτέλεση του προγράμματος της προηγούμενης εκδρομής.

Πιθανά έξοδα 55

γ) ΕΥΒΟ-ΙΚΟΣ—ΟΛΥΜΠΟΣ

('Υψ. 1005 μ.) 'Ορειβατική (με πούλλμαν)

Σάββατο 23.5. 'Αν. 15.00 για τον 'Ωρωπό—'Ερέτρια. Προώθηση κατά το δυνατόν με το πούλλμαν. 'Ανάβαση στο χωριό Γέροντα (3.00') Διανυκτέρ. (Χ)τρα 51).

Κυριακή 24.5. 'Εκκίνηση στις 6.00' για την κορυφή (1.20'), κατάβαση στο χωριό Θεολόγο—Ποῦρνο—Πισσώνα, (4.00'), απ' όπου στις 16.00 επιβίβαση στο πούλλμαν για εκτέλεση του προγράμματος της Α)ς εκδρομής.

Πιθανά έξοδα 50

δ) ΣΚΟΥΡΤΟΧΩΡΙΑ—ΜΟΝΗ ΣΤΕΡΝΑΣ—ΟΣΙΟΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

(με λεωφορείο)

Κυριακή 24.5. 'Αν. 7.30' για Μάξι—Πάνακτο—Πύλη. 'Εάν επιτρέψει η κατάσταση του δρόμου το αυτοκίνητο θα προωθηθεί στα χωριά Σκούρτα και Στεφάνι. 'Η πεζοπορική ομάδα θα κάνει την διαδρομή Πύλη—Μονή Ζωοδόχο Πηγής (Στέρνας)—Πόρτες—'Οσιο Μελέτιο—Λεύκα (3.15') όπου θα επιβιβασθεί στο αυτό. 'Η τουριστική θα περάσει την ημέρα της στο όροπέδιον των Σκούρτων.

'Επιστροφή, από Πύλη 17.30', από Πάνακτο 17.45' και από Λεύκα 18.30' για το τουριστικό περίπτερο του Δαφνίου, όπου προαιρετική παραμονή ως τις 20.30'.

Πιθανά έξοδα 32—38

ε) ΜΑΤΙ—ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΠΑΝΟΣ

(με λεωφορείο)

Κυριακή 24.5. 'Αν. 7.30'. Διήμευση στο κτήμα μας. 'Επ. 20.00.

Πιθανά έξοδα 25—26

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

30—31.5.59

α) ΦΤΕΡΗ—ΑΙΓΙΟΥ

(με λεωφορείο ή πούλλμαν)

Σάββατο 30.5. 'Αν. 15.00 για 'Αγ. Θεόδωρους—Φτέρη. Δ)ση. (Χ)τρα 196).

Κυριακή 31.5. 'Ελεύθερη μέρα για περιπάτους στο ελατοδάσος. 'Αν. 18.30' για Αίγιο—Κόρινθο—'Αθήνα. (Χ)τρα 196.

Πιθανά έξοδα 90—98

β) ΚΛΟΚΟΣ

('Υψ. 2018 μ.) 'Ορειβατική (με πούλλμαν)

Σάββατο 30.5. 'Αν. 15.00 για 'Αγ. Θεόδωρους—Φτέρη. Δ)ση. (Χ)τρα 169).

Κυριακή 31.5. 'Εκκίνηση 5.30' για την κορυφή, επιστροφή το μεσημέρι. 'Επ. 18.30' για Αίγιο—Κόρινθο—'Αθήνα. (Χ)τρα 169).

Πιθανά έξοδα 60

γ) ΤΑΤΟ-Ι—ΑΓ. ΜΕΡΚΟΥΡΙΟΣ—ΜΑΛΑΚΑΣΑ—ΚΙΟΥΡΚΑ ΛΙΜΝΗ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ

(με πούλλμαν ή λεωφορείο)

Κυριακή 31.5. 'Αν. 7.30' για το Τατόι. 'Επίσκεψη του Βασιλικού Κτήματός και συνέχιση για Κατσιμίδι—'Αγ. Μερκούριο. Διήμευση στην Πηγή. Μία ομάδα θα κατέβη για να κάνει την διαδρομή 'Αγ. Τριάδα—Κιούρκα.

'Επιστροφή από 'Αγ. Μερκούριο 17.30', από Κιούρκα 19.00 για τη Λίμνη Μαραθῶ-

νος. 'Αν. στις 21.00 για Δροσιά—'Αθήνα.

Πιθανά. έξοδα 33—36

δ) ΜΑΤΙ—ΚΟΡΩΠΙ—ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ—ΚΟΡΥΦΗ ΥΜΗΤΤΟΥ

(με πούλλμαν)

Κυριακή 31.5. 'Αν. 7.30' για το κτήμα μας στο Μάτι. Διήμευση. 'Αν. 17.30' για τον Σταυρό—Κορωπί—Βάρη—Βάρκιζα—Βουλιαγμένη—Μονή Καισαριανής—Μονή 'Αστερίου—Κορυφή. 'Αποθαύμαση του εξαιρετικού νυκτερινού θεάματος του λεκανοπεδίου 'Αττικής. 'Επ. 20.45' για την 'Αθήνα.

Πιθανά έξοδα δρχ. 38—42.

ΙΟΥΝΙΟΣ

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

6—7.6.59

α) ΟΙΤΗ

('Υψ. 2020 μ.) όρειβατική (με πούλλμανάκι ή όρεινό αυτό το Στάγιερ).

Σάββατο 6.6. 'Αν. 14.30' για Λεβαδεία—Πουρναράκι—Γαρδικάκι—Παύλιανη. Δ)ση. (Χ)τρα 198.

Κυριακή 7.6. 'Εκκίνηση στις 5.00' για την κορυφή με κάθοδο στην 'Υπάτη, απ' όπου με το αυτοκίνητο για τα Λουτρά 'Υπάτης Κάμ. Βούρλα. (Χ)τρα 266).

Πιθανά έξοδα 120

β) ΛΑΜΙΑ—ΥΠΑΤΗ—ΚΑΜΜΕΝΑ ΒΟΥΡΛΑ

(με πούλλμαν ή λεωφορείο)

Σάββατο 6.6. 'Αν. 14.30' για Λεβαδεία—Πουρναράκι—Καρανάσου—Λαμία. Διανυκτέρευση. (Χ)τρα 212.

Κυριακή 7.6. Πολύ πρωί επίσκεψη του φρουρίου. 'Αν. στις 14.30' για Λουτρά 'Υπάτης—'Υπάτη—Γέφυρα 'Αλαμάνας—Θερμοπύλες—Καμμένα Βούρλα—'Αρκίτσα—'Αθήνα. (Χ)τρα 292.

Πιθανά έξοδα 120—135

γ) ΒΙΛΛΙΑ—ΑΙΓΟΣΘΕΝΑ (ΠΟΡΤΟ ΓΕΡΜΕΝΟ)

(με πούλλμαν ή λεωφορείο)

Κυριακή 7.6. 'Αν. 7.30' για Βίλλια. Παραμονή 0.30' και συνέχιση για το Πόρτο Γερμενό. Διήμευση. Το απόγευμα επίσκεψη του Φρουρίου. 'Επ. 18.15' από Αιγόςθενα και 19.30' από Βίλλια. Προαιρετική παραμονή στο Περίπτερο Τουρισμού του Δαφνίου ως τις 21.30'.

Πιθανά έξοδα 35—38.

δ) ΠΑΡΝΗΘΑ

(με λεωφορείο ή πούλλμαν)

Κυριακή 7.6. 'Αν. 7.30' για 'Αγ. Τριάδα—'Ορνιο—Καταφύγιο Ε.Ο.Σ. Μία ομάδα θα πεζοπορήσει για τη Μόλλα—Κιούρκα, απ' όπου με την ταχεία άμαξοστοιχία των 20.45' για την 'Αθήνα. 'Αφιξη 22.00'. 'Αν. του αυτοκινήτου απ' το Καταφύγιο στις 18.30' απ' την 'Αγ. Τριάδα στις 19.00' κατ' εὐθείαν για την 'Αθήνα.

Πιθανά έξοδα 25—26.

ε) ΑΝΔΡΟΣ - ΣΥΡΟΣ

(Με το τουριστικό πλοίο ΣΕΜΙΡΑΜΙΣ)
'Από 6-8 'Ιουνίου 1959.
Σάββατον 6.6. 'Αν. από Πειραιά 18.30' για "Ανδρο. "Αφ. 7.00' της Κυριακής Κυριακή 7.6. Περιήγηση του νησιού. 'Αν. 14.30' για Σύρο. "Αφ. 17.00'. Περιήγηση του νησιού. 'Αν. 24.00' για Πειραιά. Δευτέρα 8.6. "Αφ. 7.00'.
"Εξοδα συμμετοχής από 150-500 δραχμές, αναλόγως της καμπίνας.

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

13-14.6.59

α) ΤΡΙΚΑΛΑ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

(με πούλλμαν)
Σάββατο 13.6. 'Αν. 14.30' για 'Αγ. Θεοδώρους-Ξυλόκαστρο -- Τρίκαλα. Διανυκτέρευση. (Χιλιόμετρα 152).
Κυριακή 17.6. Περίπατος στις 8.00' στα κεφαλάρια ως τις Λίμνες Δασίου και επίστροφή το μεσημέρι (2.40'). Το απόγευμα 16.00' επίσκεψη της Μονής 'Αγ. Βλασίου. 'Επ. 17.30' για Κόρινθο 'Αθήνα.

Πιθανά έξοδα 82-90.

β) ΖΗΡΕΙΑ

(ύψ. 2376 μ.) 'Ορειβατική (με πούλλμαν)
Σάββατο 13.6. 'Αν. 3.00'. Κοινόν πρόγραμμα με την προηγούμενη. Συνέχιση απ' τα Τρίκαλα για το καταφύγιον (2.15') Διανυκτέρευση.

Κυριακή 14.6. 'Εκκίνηση 5.00' για την κορυφή περνώντας απ' το Χανιά. Κάθοδος ομοίως (5.00'). 'Αναχώρηση απ' το Καταφύγιο στις 14.30' για τα Τρίκαλα, απ' όπου ακολουθεί το πρόγραμμα της προηγούμενης έκδρομης. Πιθ. έξοδα 70.

γ) ΩΡΩΠΟΣ - ΧΑΛΚΟΥΤΣΙ - ΔΗΛΕΣΙ - ΑΥΛΩΝ - ΛΙΜΝΗ ΜΑΡΑΘΩΝΟΣ

(πούλλμαν)
Κυριακή 14.6. 'Αν. 7.30' για 'Ωρωπό - Χαλκούτσι - Δήλεσι. Διημέρευση στην βαθύσκια παραλία με τρεχούμενο νερό. 'Επίστροφή στις 19.30' για Κακοσάλεσι - Λίμνη Μαραθώνα, στο περίπτερο της οποίας θα μείνουμε ως τις 21.30'. Χ)τρα 138.

Πιθανά έξοδα 35-40

δ) ΕΡΕΤΡΙΑ - ΛΕΥΚΑΝΤΙ - ΜΠΟΥΡΤΖΙ - ΧΑΛΚΙΔΑ

(με πούλλμαν)
Κυριακή 14.6. 'Αν. 7.30' για 'Ωρωπό. Διαπεραίωση με το πλοίο πορθμείο στην 'Ερέτρια. 'Επίσκεψη του αρχαίου Θεάτρου και συνέχιση για το Βασιλικό - Λευκαντί - Μπούρτζι - Χαλκίδα. Μετά το γεύμα αναχώρηση στις 13.30' για τα Χάλια - Παραλία - Λουκίσια έκβολές των καταρρακτών της Παραλίνης. 'Αναχ. στις 18.00 για το Χάνι Ριτσώνα - Σχηματάρι - Αύλων - Λίμνη Μαραθώνος, στο περίπτερο της οποίας θα μείνουμε ως τις 21.30'. Χ)τρα 212.

Πιθανά έξοδα 45-50

ε) ΜΑΤΙ - ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΠΑΝΟΣ

(με λεωφορείο)
Κυριακή 14.6. 'Αν. 7.30'. Διημέρευση στο κτήμα μας. 'Επ. 20.00'.
Πιθανά έξοδα 25-26

ΑΡΓΙΕΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ

20-22.6.59

α) ΟΡΕΙΝΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Τριήμερη (με πούλλμαν)
Σάββατο 20.6. 'Αν. 15.00 για Λαμία - Καρδίτσα. Διανυκτέρευση. (Χ)τρα 303).
Κυριακή 21.6. 'Αν. 6.00 για Τρίκαλα - Δούσικο - Μονή Βησσαρίωνος - Πύλη - Τύρνα - Περούλι - Νεράϊδοχώρι. Τα τελευταία τρία χωριά είναι μέσ' τα έλατα, το δε Νεράϊδοχώρι σε ύψόμετρο άνω των 1200 μ. 'Η Μονή Βησσαρίωνος έχει αξιόλογο θησαυροφυλάκιο και βιβλιοθήκη, διατηρεί δε ακόμη το έθιμον του άβάντου, όπως οι Μονές του 'Αγίου 'Ορους. 'Ο 'Ηγούμενος της Μονής, πάτερ Παΐσιος, είναι απ' τους καλλίτερους φίλους του Συνδέσμου μας. Στην επιστροφή θα αλλάξουμε διαδρομή ως έξης: Πύλη Μουζάκι - Φανάρι - Καρδίτσα. Διανυκτέρευση. (Χ)τρα 152).

Δευτέρα 22.6. 'Αν. 6.00 για Μονή Κορώνας - Μέγδοβα - Μπεζούλα - Νεράϊδα. 'Επίστροφή στην Καρδίτσα απ' τον ίδιο δρόμο στις 10.00.

'Αν. 10.30' για Κέδρο - Λουτρά Σμοκόβου - Ρεντίνα - Ζαχαράκι - Φουρνά. 'Η διαδρομή αυτή γίνεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της σε δάσος δρυών στην αρχή, έλάτων κατόπιν. Στόν Φουρνά επίσκεψη στα πριστήρια ξυλείας και ανάπαυση. 'Αν. 16.30' για Ζαχαράκι - Μακρακώμη - Λαμία - Μπράλλο - Λεβαδεία - 'Αθήνα. Χ)τρα 429.
Πιθανά έξοδα 195-215

β) ΒΟΥΛΓΑΡΑ

(ύψ. 1654 μ.) Τριήμερη ορειβατική (Με πούλλμαν και λεωφορείο)
Σάββατο 20.6. 'Αν. 15.00' με πούλλμαν για Λαμία. Δ)ση. Χ)τρα 212.
Κυριακή 21.6. Με το λεωφορείο της γραμμής για Φουρνά. Δ)ση. Χ)τρα 75.

Δευτέρα 22.6. 'Εκκίνηση στις 5.00' για την κορυφή. 'Αν. 16.30' σύμφωνα με το πρόγραμμα της προηγούμενης έκδρομης. Οι συμμετοχές περιωρισμένες. 'Αναχώρηση από Λαμία, σύμφωνα με τα θερινά δρομολόγια που δεν δημοσιεύτηκαν ακόμη. Πλήρεις πληροφορίες στα Γραφεία τόν 'Ιουνίου.
Πιθανά έξοδα 150.

γ) ΟΧΗ

Τριήμερη ('Ορειβατική)
(Με λεωφορείο και πλοίο)
Σάββατο 20.6. 'Αν. απ' τη στάση αυτή των Ραφίνας (λεωφόρος Β. 'Ολγας) στις 11.00' για τη Ραφίνα και με το πλοίο της γραμμής στις 12.00' για την Κάρυστο. Διανυκτέρευση.
Κυριακή 21.6. 'Εκκίνηση στις 5.00' για την κορυφή - Καλιανούς, πορεία 7.30'. Διανυκτέρευση.
Δευτέρα 22.6. Στις 6.30' για την Κάρυστο και στις 9.30' με το πλοίο της γραμμής για την Ραφίνα. "Αφ. 12.00' και συνέχεια με το λεωφορείο της γραμμής για την 'Αθήνα.

Πιθανά έξοδα 89χ. 110

δ) ΣΤΕΜΝΙΤΣΑ - ΝΑΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΕΙΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ - ΜΟΝΗ ΒΟΥΛΚΑΝΟ - ΙΩΜΗ - ΠΥΛΟΣ - ΚΑΛΑΜΑΤΑ

Τριήμερη (Με πούλλμαν)
Σάββατο 20.6. 'Αν. 13.45' για "Αργος - Τρίπολη - Δαβιά - Χρυσοβίτσι - Στεμνίτσα διασχίζοντας επί 12 περίπου χ)τρα το ύπεροχο δάσος του Ραπούνι. Γεύμα και διανυκτέρευση στο τουριστικό ξενοδοχείο ΤΡΙΚΟΛΩΝΕΙΟΝ. (Χ)τρα 239).

Κυριακή 21.6. 'Αν. 8.00' για 'Ελληνικό - Καρύταινα - 'Ανδρίτσαινα - Ναό 'Επικούρειου - 'Απόλλωνος - Μεγαλόπολη - Μονή Βουλκάνο - 'Ιθάμη - Μεσσήνη - Πύλο. Διανυκτέρευση στο τουριστικό ξενοδοχείο. (Χ)τρα 217).

Δευτέρα 22.6. Πολύ πρωί με βενζινόπλοιο γύρος της Σφακτηρίας. Με το πούλλμαν στις 10.00' για την Μεθώνη. 'Επίστροφή στην Πύλο. 'Αν. 13.00' για την Καλαμάτα. Περιήγηση της πόλης και συνέχιση για την Τρίπολη - 'Αθήνα. Χ)τρα 352. Πιθανά έξοδα με την διανυκτέρευση, δείπνο και πρόγευμα στην Στεμνίτσα 89χ. 250-270.

ε) ΧΑΛΚΙΔΑ ΠΡΟΚΟΠΙ (ΔΧΜΕΤ ΑΓΑ)

(Με πούλλμαν)
Σαβ. 20.6. - 'Αν. 16.00' για Θήβα - Χαλκίδα. Δ)ση. Χ)τρα 106).
Κυριακή 21.6. - 'Αν. 7.00' για "Αγιο-Προκόπι. Διημέρευση στην κοιλάδα του Κηρέως. 'Αν. 15.30' για Χαλκίδα - 'Ερέτρια και με το πλοίο πορθμείο στον 'Ωρωπό. Συνέχιση για Μαλακάσα - Μπογιάτι - Λίμνη Μαραθώνος. Στο περίπτερον τουρισμού θα παραμείνουμε ως την αναχώρηση, στις 21.30', για την 'Αθήνα. Χ)τρα 212.
Πιθανά έξοδα κινήσεως 89χ. 70-77.

στ) ΜΑΤΙ - ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΠΑΝΟΣ

Κυριακή 21.6. 'Αν. 7.00' για το Κτήμα μας. Διημέρευση. 'Επ. 20.00'.
Πιθανά έξοδα 89χ. 25-26.

α) ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΕΙΣ ΕΥΒΟΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ

Αϊδηψός - Καμμένα Βούρλα - Θερμοπύλες - 'Υπάτη - Πλατύστομο - Καρπενήσι - Μικρό Χωριό.
Διάρκειας 3 ημερών ('Απόγευμα Σαβ. 27.6 έως Δευτέρα 29.6.59)
Μέσον μεταφοράς: πούλλμαν και πλοίο πορθμείο.
Πιθανά έξοδα κινήσεως 89χ. 150-170.
Σαβ. 27.6. - 'Αν. 14.30 για Θήβα - 'Αττάλντη - 'Αρκίτσα. Διαπεραίωση με το πορθμείο στην Αϊδηψό. Δ)ση (Χ)τρα 179).
Κυρ. 28.6. 'Αν. 7.00' με το πλοίο πορθμείο για την 'Αρκίτσα. Συνέχιση με το πούλλμαν για τα Καμμένα Βούρλα - Λουτρά Θερμοπυλών - Λαμία - Λουτρά 'Υπάτης - Λουτρά Πλατυστόμου - Μακρακώμη - Καρπενήσι - Μεγάλο Χωριό - Μικρό Χωριό. Δ)ση. (Χ)τρα 168.
Δευτ. 29.6. - Στις 8.30' κάθοδος με το

πούλλμαν στον Γαύρο απ' όπου θα πραγματοποιηθή προαιρετικός περίπατος στα στενά του Καρπενησιώτη ως το πήδημα της Παναγίας ή Αη ομάδα ως την Γέφυρα ή Βη. 'Αν. το πούλλμαν απ' τόν Γαύρο στις 12.30' για το Μικρό Χωριό για το γεύμα. 'Αν. στις 14.30' για το Καρπενήσι - Λαμία - Μπράλλο - 'Αθήνα. (Χ)τρα 318.

β) ΛΟΥΤΡΟΠΟΛΕΙΣ ΕΥΒΟΙΑΣ ΚΑΙ ΣΤΕΡΕΑΣ ΜΟΝΗ ΠΡΟΥΣΣΟΥ ΘΕΡΜΟΝ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑ

Αϊδηψός - Καμμένα Βούρλα - Θερμοπύλες - 'Υπάτη - Πλατύστομο - Καρπενήσι - Μεγάλο Χωριό - Γαύρος - Μονή Προυσσού - Θέρμον - Νούπακτος.
Διάρκειας 3 ημερών ('Απόγευμα Σαβ. 27.6 έως Δευτέρα 29.6.59).
Μέσα μεταφοράς: Πούλλμαν, πούλλμανάκι και πλοία πορθμεία.

Πιθανά έξοδα κινήσεως 89χ. 170-190.
Σάββατον και Κυριακή εφαρμόζεται το πρόγραμμα της παραπάνω έκδρομης.
Δευτ. 29.6. - 'Αναχώρηση στις 5.00' για το Πήδημα της Παναγίας Καρίτσα - Γέφυρα - Χάνι Μπαλτά - Μονή Προυσσού - Προυσσό, απ' όπου με το πούλλμανάκι για το Χαλίκι - Νεροσύρτη - Δρυμώνα - Θέρμο - Γύρο Τριχωνίδος - Μακρυνοῦ - Ναύπακτο - 'Αντίρριο - Ρίο - Αΐγιο - Ξυλόκαστρο - 'Αθήνα (Χ)τρα 313).

γ) ΠΛΑΤΑΝΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ ΜΟΝΗ ΠΡΟΥΣΣΟΥ ΤΡΙΧΩΝΙΔΑ

Διάρκειας 3 ημερών ('Απόγευμα Σαβ. 27.6 έως Δευτέρα 29.6.59).
Μέσα μεταφοράς: Πούλλμανάκι - πλοίο πορθμείο.
Πιθανά έξοδα κινήσεως 89χ. 195-215.
Σαβ. 27.6. - 'Αν. 15.15' για Ξυλόκαστρο Ρίο - 'Αντίρριο - Ναύπακτο. Δ)ση. Χ)τρα 226.

Κυριακή 28.6. - 'Αν. 6.00' για Παλαιόπυργο - Δαρβισιά - Πλάτανο - Περίστο - 'Αγ. Γιάννη - Θέρμον - Δρυμώνα - Νεροσύρτη - Χαλίκη - Προυσσό - Μονή Προυσσού. Δ)ση (Χ)τρα 130).
Δευτ. 29.6. 'Αν. απ' τη Μονή στις 13.30' για το Θέρμο απ' την ίδια διαδρομή. Διακοπή 0.30' και συνέχιση για την Τριχωνίδα - Ναύπακτο - 'Αντίρριο - Ρίο - Αΐγιο - Ξυλόκαστρο - 'Αθήνα. (Χ)τρα 313).

ΠΛΑΤΑΝΟΣ ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ ΜΟΝΗ ΠΡΟΥΣΣΟΥ - ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ

Διάρκειας 3 ημερών ('Απόγευμα Σαβ. 27.6 - Δευτέρα 29.6.59).
Μέσα μεταφοράς: Πούλλμανάκι - πλοίο πορθμείο πούλλμαν.
Πιθανά έξοδα κινήσεως 89χ. 185-215.
Σάββατο και Κυριακή εφαρμόζεται το ίδιο πρόγραμμα της παραπάνω έκδρομης.
Δευτέρα 29.6. 'Αν. 5.00' για Χάνι Μπαλτά - Καρίτσα - Γαύρο και με το πούλλμαν στο Μικρό Χωριό για γεύμα. 'Αν. στις 14.30' για Καρπενήσι - Λαμία - Μπράλλο - 'Αθήνα. Χ)τρα 314.

ε) ΚΥΝΟΥΡΙΑ — ΜΕΣΣΗΝΙΑ

"Αστρος—Καστρί — Βαμβακοῦ — Σπάρτη—
Μυστράς—Μεγάλη Λαγκάδα—Καλαμάτα—
Πύλος—Τρίπολις

Διαρκείας 3 ἡμερῶν ('Απόγευμα Σαβ-
βάτου 27.6 - Δευτέρα 29.6.59).

Μέσα μεταφορᾶς: Πούλλμαν ἢ λεωφο-
ρεῖο.

Πιθανὰ ἔξοδα κινήσεως δρχ. 175—190.
Σάββατον 27.6. 'Αν. 15.00' γιὰ "Αργος
— "Αστρος—Μονὴ Παληοπαναγιά — Μονὴ
Μαλεβῆς—'Αγ. Πέτρο—'Αγ. Νικόλα (Κα-
στρί). Δ)ση. Χ)τρα 206.

Κυριακὴ 28.6. Μετάβαση, προαιρετικὴ,
στὶς 6.00' στὴ Μονὴ Προδρόμου ἐπιστροφὴ
στὸ Καστρί καὶ ἀναχώρηση στὶς 8.30' γιὰ
Βούρβουρα —Καρυές—Βαμβακοῦ—Βρέστε-
να—Μυστρά—Σπάρτη, ὅπου θὰ πραγματο-
ποιηθῇ ἐπίσκεψη στὸ Μουσεῖο καὶ τὰ μω-
σαϊκά, στὸν Μυστρά ἐπίσκεψη τῆς Παντά-
νασσας.

'Αν. ἀπὸ Σπάρτη 14.30' γιὰ τὴν Μεγά-
λη Λαγκάδα—Καλαμάτα—Μεσσήνη—Πύλο.
Δ)ση. Χ)τρα 210.

Δευτέρα 29.6. Στὶς 6.00' γῦρος τῆς
Σφακτηρίας μὲ βενζινόπλοιο. 'Επίσκεψη
τῶν ἀρχαιοτήτων στὸν 'Εγγλιανό. 'Αν.
στὶς 9.00' γιὰ τὴν Μεθώνη, ἐπίσκεψη τοῦ
φρουρίου—Καλαμάτα. Περιήγηση τῆς πό-
λεως ἐπίσκεψη τοῦ φρουρίου καὶ τῆς Μο-
νῆς. 'Αν. στὶς 14.30' γιὰ Τρίπολη—'Αθήνα.
Χ)τρα 320.

στ) ΠΑΡΝΩΝ

(ὕψ. 1935 μ.) 'Ορειβατικὴ

Διαρκείας 2 ἡμερῶν ('Απόγευμα Σαβ-
βάτου 27.6—Κυριακὴ 28.6.59).

Μέσον μεταφορᾶς: Πούλλμαν ἢ λεω-
φορεῖο.

Πιθανὰ ἔξοδα κινήσεως δρχ. 100.
Σάββατον 27.6. 'Αν. 15.00' γιὰ "Αργος
— "Αστρος—Μονὴ Παληοπαναγιά — Μονὴ
Μαλεβῆς. Δ)ση. Χ)τρα 200.

Κυριακὴ 28.6. 'Εκκίνηση 4.00' γιὰ τὸν
Προφήτη 'Ηλία—κορυφὴ. Κατάβαση στὴν
Βαμβακοῦ, ἀπ' ὅπου μὲ τὸ αὐτὸ γιὰ τὴν
Τρίπολη—'Αθήνα. Χ)τρα 254.

ζ) ΜΑΤΙ—ΚΑΥΑΦΥΓΙΟ ΠΑΝΟΣ

Κυριακὴ 28.6. 'Αν. 7.00' γιὰ τὸ Κτῆμα
μας στὸ Μάτι. Διημέρευση. 'Επ. 20.00'.
Πιθανὰ ἔξοδα δρχ. 25—26.

Η ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 28)

στὴν 'Αθήνα ἀπὸ τὴν ὥρασιότατη ἐλατόφυ-
τη περιοχὴ τῆς Γορτυνίας.

● Μὰ καὶ ἐκεῖνοι ποὺ δὲν μπόρεσαν γιὰ
τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλο λόγο νὰ ἀκολουθη-
σουν μιὰ ἀπὸ τὶς παρ' ἀπάνω ἐκδρομὲς,
πῆγαν τὴν Καθαρὰ Δευτέρα μὲ λεωφο-
ρεῖο, 25 ἄτομα, στὸ Κτῆμα μας στὸ Μάτι.

● Στὶς 22.3 μιὰ πενταμελὴς ὁμάδα ἔκαμε
τὴν ἀνάβαση τοῦ 'Υμηττοῦ ἀπὸ τὴν 'Ανά-
ληψη—Καρέα — Κορυψή —Χαιλίδου—Λιό-
πεσι.

● 'Εκεῖνο ὅμως ποὺ ἰδιαίτερα πρέπει νὰ
ἐξαρθῇ εἶναι ἡ ἐκτακτὴ ἐκδρομὴ μας στὴν
'Αράχοβα—Δελφούς τῆς 25ης Μαρτίου.

Ὅπως κάθε χρόνο, προγραμματίσαμε καὶ
ἐφέτος ἐκδρομὴ γιὰ τὰ Δερβενάκια γιὰ νὰ
γιορτάσουμε τὴν 'Εθνικὴ 'Εορτὴ, ἀποτίον-
τες φόρο τιμῆς στὸν στρατάρχη τοῦ Μο-
ριά Θεόδωρο Κολοκοτρώνη. 'Η 'Ομοσπον-
δία μας ὅμως, κάπως καθυστερημένα, διά-
λεξε γιὰ ἐφέτος —καὶ ἔκαμε πολὺ καλὰ—
νὰ τιμῇ τὸν στρατάρχη τῆς Ρούμελης,
τὸν Καραϊσκάκη. Μᾶς γνώρισε τὴν ἀπόφα-
σὴ της πολὺ μετὰ τὴν κυκλοφορία τοῦ δελ-
τίου μας. Πιστὸς ὁ Σύνδεσμός μας συμπα-
ραστάτης τῆς 'Ομοσπονδίας, δὲν ἐδίστασε
νὰ ματαιώσῃ τὴν ἐκδρομὴ τοῦ τῶν Δερβε-
νακίων καὶ νὰ καταπιαστῇ ζεστά μὲ τὴν
ἐκδρομὴ τῆς 'Αράχοβας γιὰ τὴν ἐνίσχυση
τῆς κινήσεως τῆς 'Ομοσπονδίας. "Εβαλε
ἐκτακτὴ ἐκδρομὴ γιὰ τὴν 'Αράχοβα—Δελ-
φούς καὶ ἐργάστηκε ἐντατικά γιὰ τὴν εὐ-
ρύτερη πραγματοποιήσῃ της. "Εβγαλε τρία
πούλλμαν μὲ 111 ἄτομα, πλαισιώνοντας
ἔτσι μὲ τὴν πολυαριθμότερη ὁμάδα τὴν ἐ-
ορτή.

● Τὴν ἴδια μέρα, μιὰ πεζοπορικὴ ὁμάδα
τοῦ Συνδέσμου μας ἔκαμε τὴ διαδρομὴ
Μάξι—Πάνακτος—Πύλη—Μονὴ Στέρνας—
"Οσίος Μελέτιος—Μάξι.

● Τὴν αὐτὴ ἡμερομηνία 16 μέλη μας
διημέρευσαν στὸ Κτῆμα, στὸ Μάτι.

● Στὶς 29.3 ἕνα αὐτοκίνητο μὲ 29 ἐκδρο-
μεῖς μοίρασε τοὺς ἐπιβάτες του στὸ Μάτι
καὶ τὸν Σχινιά.

Καὶ τώρα ἱκανοποιημένο τὸ Διοικητικὸ
Συμβούλιο ἀπὸ τὴν κίνηση τοῦ Μαρτίου,
ξεκινᾷ καὶ καλεῖ τὰ μέλη γιὰ μιὰν εὐρύ-
τερη συμμετοχὴ στὶς ἐκδρομὲς τοῦ 'Απρί-
λη, τοῦ μήνα ποὺ προσφέρεται καλύτερα
γιὰ ἔξοδο στὸ ὑπαιθρο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΦΑΝΕΛΛΩΝ

Ι.Ε.ΠΑΠΑΘΕΟΔΟΣΙΟΥ & ΣΙΑ

"ΠΑΤΕΞ,"

ΦΑΝΕΛΛΕΣ

ΣΛΟΜΑΛΛΕΣ & ΜΑΛΛΟΒΑΜΒΑΚΕΣ

- ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΝ ΕΡΙΟΝ
- ΕΙΝΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΝΤΟΧΗΣ
- ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΛΥΣΙΝ ΔΕΝ ΜΑΖΕΥΟΥΝ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

ΠΕΤΡΟΥ ΡΑΛΛΗ 17 (ΡΟΥΦ) - ΤΗΛ. 529 909

ΑΘΗΝΑΙ

ΑΠΟΘΗΚΗ
ΕΙΔΩΝ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΥ

Γ. ΑΛΕΥΡΑΣ & ΥΙΟΙ

ΣΧΟΛΙΚΑ ΕΙΔΗ • ΕΙΔΗ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΣΧΕΔΙΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ - ΠΟΛΥΚΛΕΙΤΟΥ 13 — ΤΗΛ. 27.606

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΕΙΔΗ

Φίλμ - Χαρτιά - Μηχαναί - Χημικά - Φλάς

Ι. Γ. ΚΟΥΣΤΟΥΛΙΔΗΣ

[ΣΤΟ ΝΕΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΦΕΙΔΙΟΥ 2 — ΤΗΛΕΦ. 34.523

Διαρκής παρακαταθήκη τῶν φίλμ:

ADOX—ILFORD—AGFA—KODAK—PERUTZ

GEVAERT—FERRANIA—HAUFF

Ἐγχρωμα φίλμ

Φωτογραφικά χαρτιά: ὅλων τῶν ἐργοστασίων

Ὅλα πάντοτε πρόσφατα

Πώλησις λιανική—Τιμαὶ χονδρικῆς πωλήσεως

Ι. Γ. ΚΟΥΣΤΟΥΛΙΔΗΣ - ΦΕΙΔΙΟΥ 2